

SPRAWOZDANIE ZARZĄDU

**z działalności Pamapol S.A. i Grupy Kapitałowej Pamapol
za okres sprawozdawczy od 1 stycznia do 31 grudnia 2016 r.**

Rusiec, 21.04.2017 r.

Spis treści

1 WYBRANE DANE FINANSOWE	4
1.1 Wybrane skonsolidowane dane finansowe	4
1.2 Wybrane jednostkowe dane finansowe.....	4
2 INFORMACJA O GRUPIE KAPITAŁOWEJ PAMAPOL	6
2.1. Charakterystyka Grupy Pamapol	6
2.2. Przedmiot działalności podmiotu dominującego	7
2.3. Najważniejsze dokonania Grupy w 2016 r.....	8
3 OPIS DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ PAMAPOL.....	10
3.1. Źródła przychodów ze sprzedaży i rynki zbytu	10
3.2. Dostawcy.....	10
3.3. Inwestycje i polityka inwestycyjna	12
3.4. Umowy znaczące dla działalności Grupy	13
3.5. Opis transakcji z podmiotami powiązаныmi	14
4 SYTUACJA FINANSOWA GRUPY KAPITAŁOWEJ I SPÓŁKI	15
4.1. Sytuacja majątkowa i źródła finansowania aktywów	15
4.2. Sytuacja gospodarcza	17
4.3. Sytuacja finansowa	19
4.4. Polityka w zakresie instrumentów finansowych.....	19
4.5. Sytuacja dochodowa.....	20
4.6. Ocena czynników i nietypowych zdarzeń mających wpływ na wyniki	21
4.7. Istotne zdarzenia po dniu bilansowym	21
4.8. Emisja akcji.....	21
4.9. Informacja o kredytach, pożyczkach, gwarancjach i poręczeniach	22
5 PERSPEKTYWY ROZWOJU GRUPY KAPITAŁOWEJ PAMAPOL I SPÓŁKI	29
5.1. Strategia i perspektywy rozwoju	29
5.2. Czynniki i zdarzenia, które będą miały wpływ na wyniki	30
5.3. Istotne czynniki ryzyka i zagrożeń.....	31
5.4. Informacje o prognozach.....	38
5.5. Ocena możliwości realizacji zamierzeń inwestycyjnych	39
6 WŁADZE SPÓŁKI.....	39
6.1. Skład organów zarządzających i nadzorujących	39
6.2. Opis działania i uprawnienia organów zarządzających i nadzorujących oraz informacja o komitetach	41
6.3. Stan posiadania akcji Pamapol S.A. oraz akcji i udziałów w podmiotach powiązanych przez osoby zarządzające i nadzorujące.....	45
6.4. Wynagrodzenie, nagrody i warunki umów o pracę Członków Zarządu oraz Rady Nadzorczej w 2016 roku.....	45
6.5. Zasady powoływania i odwoływania osób zarządzających.....	48

6.6. Emerytury i świadczenia dla byłych osób zarządzających i nadzorujących.....	49
7 OŚWIADCZENIE O STOSOWANIU ŁADU KORPORACYJNEGO	50
7.1. Stosowany zbiór zasad ładu korporacyjnego.....	50
7.2. Zasady ładu korporacyjnego, od stosowania których odstąpiono	50
7.3. Główne cechy systemów kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem w odniesieniu do procesu sporządzania sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych.....	52
7.4. Akcjonariusze posiadający bezpośrednio lub pośrednio znaczne pakiety akcji	53
7.5. Posiadacze papierów wartościowych, które dają specjalne uprawnienia kontrolne.....	53
7.6. Ograniczenia odnośnie do wykonywania prawa głosu.....	53
7.7. Ograniczenia w przenoszeniu prawa własności papierów wartościowych	53
7.8. Zasady zmiany statutu Spółki	53
7.9. Sposób działania walnego zgromadzenia i jego zasadnicze uprawnienia oraz opis praw akcjonariuszy i sposobu ich wykonywania	54
7.10. Informacje o organach zarządzających i nadzorujących.....	56
7.11 Polityka różnorodności.....	56
8 INFORMACJE UZUPEŁNIAJĄCE.....	56
8.1. Zatrudnienie.....	56
8.2. Prace badawczo-rozwojowe i wdrożeniowe	57
8.3. Postępowania sądowe	57
8.4. Akcje własne	57
8.5. Umowy, w wyniku których mogą wystąpić zmiany w proporcjach posiadanych akcji	57
8.6. System kontroli programów akcji pracowniczych	57
8.7. Informacja o podmiocie uprawnionym do badania sprawozdań finansowych.....	58
8.8. Podpisy osób uprawnionych.....	59

Niniejsze sprawozdanie obejmuje sprawozdanie Zarządu na temat działalności Pamapol S.A. oraz sprawozdanie zarządu na temat działalności Grupy Kapitałowej Pamapol. Wymienione sprawozdania zostały sporządzone w formie jednego dokumentu zgodnie z § 83 ust. 7 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz.U. z 2014 poz.133 z późn. zm.) i obejmują informacje wymagane przez § 91 i 92 tego Rozporządzenia.

1 WYBRANE DANE FINANSOWE

1.1 Wybrane skonsolidowane dane finansowe

Grupa Pamapol			
(w tys. PLN)	2016	2015	2014
Przychody ze sprzedaży	453 557	416 089	379 964
Zysk/strata z działalności operacyjnej	9 841	7 505	7 121
Zysk/strata przed opodatkowaniem	4 418	1 548	561
Zysk/strata netto	3 229	631	530
EBITDA	22 262	19 760	19 917
Aktywa trwałe	150 859	153 880	158 986
Aktywa obrotowe	185 910	164 962	178 682
Kapitał własny	110 475	107 255	95 646
Zobowiązania długoterminowe	28 172	55 205	73 681
Zobowiązania krótkoterminowe	198 122	156 382	168 341
Aktywa / Pasywa razem	336 769	318 842	337 668

1.2 Wybrane jednostkowe dane finansowe

Pamapol			
(dane jednostkowe w tys. PLN)	2016	2015	2014
Przychody ze sprzedaży	248 954	219 662	177 295
Zysk ze sprzedaży	5 797	9 289	739
EBITDA	10 396	13 516	7 595
EBIT	5 091	8 476	2 005
Zysk netto	2 136	6 092	713
Aktywa trwałe	116 256	114 330	110 587
Aktywa obrotowe, w tym:	89 123	74 381	71 783
Zapasy	31 538	23 199	16 917
Należności krótkoterminowe	55 525	48 235	53 176
należności handlowe	51 944	39 518	41 106

Środki pieniężne	852	1 672	315
Aktywa razem	205 379	188 710	182 370
Kapitał własny	121 367	119 231	101 556
Rezerwy na zobowiązania	4 409	3 980	2 905
Zobowiązania długoterminowe	3 910	17 475	30 108
zobowiązania oprocentowane	3 910	17 475	30 108
Zobowiązania krótkoterminowe	74 137	46 122	45 378
zobowiązania oprocentowane	30 223	11 542	12 773
zobowiązania handlowe	40 413	30 250	27 413
Rozliczenia międzyokresowe	1 557	1 903	2 423
Pasywa razem	205 379	188 710	182 370

WZPOW

(dane jednostkowe w tys. PLN)	2016	2015	2014
Przychody ze sprzedaży	121 402	113 247	114 675
Zysk/strata ze sprzedaży	1 619	-3 174	984
EBITDA	8 364	2 119	7 819
EBIT	3 309	-3 075	3 295
Zysk/strata netto	640	-6 988	-1 052
Aktywa trwałe	46 389	49 807	54 874
Aktywa obrotowe, w tym:	75 959	75 148	89 285
Zapasy	52 979	49 763	59 472
Należności krótkoterminowe	22 429	24 321	28 609
należności handlowe	17 460	20 446	21 843
Środki pieniężne	216	230	569
Aktywa razem	122 349	124 476	144 159
Kapitał własny	16 189	15 548	9 731
Rezerwy na zobowiązania	2 044	1 618	3 183
Zobowiązania długoterminowe	1 074	12 080	13 394
zobowiązania oprocentowane	1 074	12 080	13 394
Zobowiązania krótkoterminowe	99 161	90 367	111 477
zobowiązania oprocentowane	56 073	52 702	54 243
zobowiązania handlowe	40 524	32 917	46 102
Rozliczenia międzyokresowe	3 881	4 863	6 374
Pasywa razem	122 349	124 476	144 159

MitMar

(dane jednostkowe w tys. PLN)	2016	2015	2014
Przychody ze sprzedaży	132 672	114 556	130 367
Zysk/strata ze sprzedaży	2 362	425	1 253
EBITDA	3 577	3 675	4 945
EBIT	1 829	1 922	2 299
Zysk/strata netto	639	911	915
Aktywa trwałe	26 345	26 604	25 662
Aktywa obrotowe, w tym:	29 997	27 142	26 652
Zapasy	9 947	10 151	7 157
Należności krótkoterminowe	18 121	14 724	16 491

należności handlowe	16 824	13 085	15 361
Środki pieniężne	1 761	2 096	2 688
Aktywa razem	56 341	53 746	52 314
Kapitał własny	13 780	13 141	12 230
Rezerwy na zobowiązania	1 138	965	1 301
Zobowiązania długoterminowe	4 034	5 218	6 572
zobowiązania oprocentowane	4 034	5 218	6 572
Zobowiązania krótkoterminowe	30 450	27 079	24 082
zobowiązania oprocentowane	13 033	11 849	11 291
zobowiązania handlowe	15 967	14 245	11 674
Rozliczenia międzyokresowe	6 939	7 343	8 129
Pasywa razem	56 341	53 746	52 314

2 INFORMACJA O GRUPIE KAPITAŁOWEJ PAMAPOL

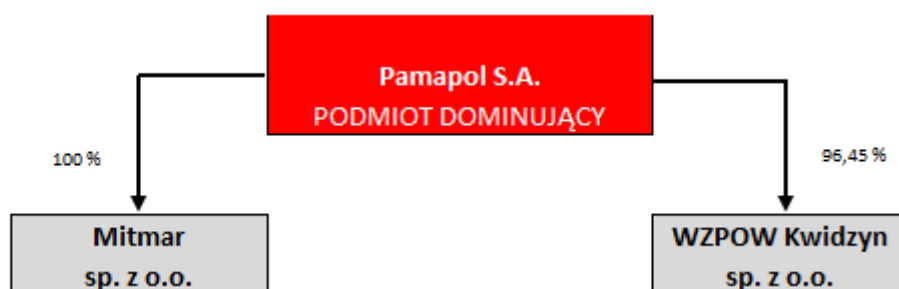
2.1. Charakterystyka Grupy Pamapol

Grupa Kapitałowa Pamapol prowadzi działalność w branży przetwórstwa spożywczego. Spółką dominującą w Grupie Kapitałowej jest Pamapol S.A. wiodący na rynku polskim producent dań mięsno-warzywnych, a w szczególności dań gotowych, którego początki działalności w branży sięgają 1993 roku. Oferta produktowa Spółki obejmuje ponadto zupy, pasztety oraz konserwy mięsne. Wyroby Spółki sprzedawane są zarówno pod markami własnymi sieci, jak również pod brandami „Pamapol”, „Spichlerz Rusiecki” oraz „Sorella”.

W strukturze Grupy Pamapol znajdują się Warmińskie Zakłady Przetwórstwa Owocowo-Warzywnego Sp. z o.o. z siedzibą w Kwidzynie (WZPOW), które są producentem warzyw konserwowych i mrożonych. Produkty pod marką „Kwidzyn” oferowane są na rynku polskim i zagranicznym od 1934 r. Podstawowe pozycje obejmują groch, kukurydzę, fasolę, brokuł i kalafior.

Podmiotem wchodzącym w skład Grupy jest także MITMAR Sp. z o.o. z siedzibą w Głownie. Podstawową działalnością spółki jest sprzedaż mięsa i wyrobów z mięsa na rynku krajowym i rynkach zagranicznych. Ponadto spółka świadczy usługi przechowalnicze, logistyczne oraz uruchomiła produkcję w zakresie pozyskania elementów surowca drobiowego.

Struktura Grupy Kapitałowej Pamapol S.A. na dzień publikacji niniejszego raportu (21.04.2017 r).

Sprawozdania finansowe wszystkich wymienionych wyżej spółek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej, będące podstawą sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego, objęte były konsolidacją pełną.

W ramach Grupy Kapitałowej Emitent pełni rolę podmiotu koordynującego działalność poszczególnych jednostek, co dotyczy w szczególności wspólnie prowadzonej polityki inwestycyjnej, podejmującego działania zmierzające do optymalizacji kosztów operacyjnych Grupy Kapitałowej, między innymi poprzez

koordynację polityki kredytowej, zarządzania finansami oraz prowadzenia procesów zaopatrzenia materiałowego.

2.2. Przedmiot działalności podmiotu dominującego

Pamapol S.A. jest podmiotem dominującym w Grupie. Spółka funkcjonuje w sektorze spożywczym, główna działalność koncentruje się na produkcji wyrobów z mięsa (PKD 10.13Z).

Ponadto, zgodnie z § 5 Statutu Emitenta przedmiotem działalności gospodarczej Spółki jest:

- uprawa zbóż, roślin strączkowych i roślin oleistych na nasiona, z wyłączeniem ryżu (PKD 01.11.Z);
- uprawa warzyw, włączając melony oraz uprawa roślin korzeniowych i roślin bulwiastych (PKD 01.13.Z);
- przetwarzanie i konserwowanie mięsa, z wyłączeniem mięsa z drobiu (PKD 10.11.Z);
- przetwarzanie i konserwowanie mięsa z drobiu (PKD 10.12.Z);
- przetwarzanie i konserwowanie ziemniaków (PKD 10.31.Z);
- pozostałe przetwarzanie i konserwowanie owoców i warzyw (PKD 10.39.Z);
- produkcja przypraw (PKD 10.84.Z);
- wytwarzanie gotowych posiłków i dań (PKD 10.85.Z);
- produkcja pozostałych artykułów spożywczych, gdzie indziej niesklasyfikowana (PKD 10.89.Z);
- realizacja projektów budowlanych związanych ze wznoszeniem budynków (PKD 41.10.Z);
- roboty związane z budową pozostałych obiektów inżynierii lądowej i wodnej, gdzie indziej niesklasyfikowane (PKD 42.99.Z);
- sprzedaż hurtowa i detaliczna samochodów osobowych i furgonetek (PKD 45.11.Z);
- sprzedaż hurtowa i detaliczna pozostałych pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli (PKD 45.19.Z);
- sprzedaż detaliczna części i akcesoriów do pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli (PKD 45.32.Z);
- działalność agentów zajmujących się sprzedażą żywności, napojów i wyrobów tytoniowych (PKD 46.17.Z);
- działalność agentów specjalizujących się w sprzedaży pozostałych określonych towarów (PKD 46.18.Z);
- działalność agentów zajmujących się sprzedażą towarów różnego rodzaju (PKD 46.19.Z);
- sprzedaż hurtowa owoców i warzyw (PKD 46.31.Z);
- sprzedaż hurtowa mięsa i wyrobów z mięsa (PKD 46.32.Z);
- sprzedaż hurtowa niewyspecjalizowana żywności, napojów i wyrobów tytoniowych (PKD 46.39.Z);
- sprzedaż hurtowa wyrobów porcelanowych, ceramicznych i szklanych oraz środków czyszczących (PKD 46.44.Z);
- sprzedaż hurtowa pozostałych artykułów użytku domowego (PKD 46.49.Z);
- sprzedaż detaliczna prowadzona w niewyspecjalizowanych sklepach z przewagą żywności, napojów i wyrobów tytoniowych (PKD 47.11.Z);
- pozostała sprzedaż detaliczna prowadzona w niewyspecjalizowanych sklepach (PKD 47.19.Z);
- sprzedaż detaliczna owoców i warzyw prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach (PKD 47.21.Z);
- sprzedaż detaliczna mięsa i wyrobów z mięsa prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach (PKD 47.22.Z);
- sprzedaż detaliczna pozostałej żywności prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach (PKD 47.29.Z);
- sprzedaż detaliczna paliw do pojazdów silnikowych na stacjach paliw (PKD 47.30.Z);
- sprzedaż detaliczna drobnych wyrobów metalowych, farb i szkła prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach (PKD 47.52.Z);
- transport drogowy towarów (PKD 49.41.Z);
- leasing finansowy (PKD 64.91.Z);
- pozostałe formy udzielania kredytów (PKD 64.92.Z);

- pozostała finansowa działalność usługowa, gdzie indziej niesklasyfikowana, z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszy emerytalnych (PKD 64.99.Z);
- kupno i sprzedaż nieruchomości na własny rachunek (PKD 68.10.Z);
- wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi (PKD 68.20.Z);
- pozostałe doradztwo w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej i zarządzania (PKD 70.22.Z);
- działalność agencji reklamowych (PKD 73.11.Z);
- pośrednictwo w sprzedaży czasu i miejsca na cele reklamowe w radio i telewizji (PKD 73.12.A);
- pośrednictwo w sprzedaży miejsca na cele reklamowe w mediach drukowanych (PKD 73.12.B);
- pośrednictwo w sprzedaży miejsca na cele reklamowe w mediach elektronicznych (Internet) (PKD 73.12.C);
- pośrednictwo w sprzedaży miejsca na cele reklamowe w pozostałych mediach (PKD 73.12.D);
- badanie rynku i opinii publicznej (PKD 73.20.Z);
- wynajem i dzierżawa samochodów osobowych i furgonetek (PKD 77.11.Z);
- działalność związana z organizacją targów, wystaw i kongresów (PKD 82.30.Z);
- działalność obiektów sportowych (PKD 93.11.Z);
- działalność obiektów służących poprawie kondycji fizycznej (PKD 93.13.Z);
- pozostała działalność związana ze sportem (PKD 93.19.Z);
- pozostała działalność rozrywkowa i rekreacyjna (PKD 93.29.Z).

2.3. Najważniejsze dokonania Grupy w 2016 r.

Grupa Kapitałowa Pamapol funkcjonuje w zmieniającym się otoczeniu gospodarczym, wpływającym na warunki rozwoju spółek z Grupy. Dynamika procesów globalizacyjnych, jak i postęp technologiczny tworzą coraz to nowsze wymogi konkurencyjne i mają wpływ na działalność podmiotów konkurencyjnych.

Zarząd Spółki Dominującej analizując otoczenie w którym działają poszczególne Spółki, skoncentrował się w okresie sprawozdawczym przede wszystkim na efektywnym wykorzystaniu posiadanych zasobów rzeczowych i finansowych oraz szukaniu potencjału wzrostu w kierunkach eksportowych.

Wypracowane w 2016 r. wyniki finansowe Grupy w stosunku do ubiegłych lat są korzystniejsze, oceniając je w podstawowych parametrach związanych z poziomem przychodów, osiągniętym zyskiem z działalności operacyjnej oraz zyskiem netto. Ambicją Zarządu Spółki Dominującej jest dalsza poprawa wyników.

Biorąc pod uwagę okoliczności przedstawione w całym sprawozdaniu z działalności Pamapol S.A. i Grupy Kapitałowej Pamapol, w opinii Zarządu założenie kontynuacji działalności Spółek z Grupy, w tym w szczególności WZPOW, jest zasadne i sprawozdania finansowe za 2016 r. Spółek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej sporządzone zostały przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez te Spółki w dającej się przewidzieć przyszłości. Niemniej jednak Zarząd Spółki Dominującej dostrzega ryzyka wynikające z działalności prowadzonej przez Spółki z Grupy. Opis podstawowych ryzyk i zagrożeń dostrzeganych przez Zarząd Spółki Dominującej przedstawiono w rozdziale 5.3 niniejszego sprawozdania z działalności.

Największa zmiana sytuacji ekonomiczno-finansowej, która się dokonała w 2016 roku, dotyczyła spółki zależnej WZPOW Kwidzyn i miała podstawowy wpływ na poziom osiągniętego przez Grupę Pamapol wyniku.

Od 2014 roku WZPOW Kwidzyn w ramach przyjętej strategii obejmującej wdrożenie programu rozwoju eksportu oraz optymalizację działalności operacyjnej przedsiębiorstwa, prowadzi proces naprawczy, który ma na celu zwiększenie rentowności oraz poprawę struktury źródeł finansowania. Wpływ na decyzję o rozpoczęciu i kontynuowaniu tego procesu miały osiągnięte przez Spółkę ujemne wyniki

finansowe w latach ubiegłych, w tym skumulowane straty z lat ubiegłych, które na koniec 2016 roku wynosiły 14 998 tysięcy złotych. W procesie naprawczym WZPOW Kwidzyn dysponuje poparciem Akcjonariusza większościowego Emitenta.

Osiągnięte w 2016 r. wyniki są efektem realizacji ww. strategii i wynikają z przeprowadzonych w ostatnich latach zmian operacyjnych, dążących do optymalizacji procesów produkcyjnych i obniżenia kosztów stałych funkcjonowania przedsiębiorstwa, a także stopniowego rozwoju eksportu i zdobywania coraz to większej liczby klientów w różnych regionach świata. Przyjęte kierunki działań optymalizacyjnych, funkcjonowanie WZPOW Kwidzyn w oparciu o koncentrację produkcji na wybranych warzywach oraz realizowanie strategii mającej na celu zabezpieczenie przed zmiennością cen surowców (poprzez wysoki poziom kontraktacji w stosunku do budżetu) będą kontynuowane w kolejnym roku.

Dla Pamapolu rok 2016 był kolejnym rokiem pod znakiem innowacji, postrzeganej jako sposób na przyciągnięcie konsumenta i dalszy rozwój marki Pamapol oraz Spichlerz Rusiecki. Ponadto spółka wzmocniła działania komunikacyjne i promocyjne skierowane do konsumentów, mając na uwadze wzrost świadomości rozpoznawalności brandu (m.in. telewizyjna kampania reklamowa marki Spichlerz Rusiecki).

Na podstawie przeprowadzonych badań w kategorii dań gotowych po raz pierwszy wystąpiła sytuacja, iż udział wartościowy marki w tej kategorii był wyższy niż jej udział ilościowy, co oznacza że cena produktów Spółki jest powyżej średniej rynkowej (marka Pamapol jest brandowym wiceliderem kategorii zarówno pod względem wolumenowym, jak i wartościowym). Jest to zgodne z przyjętą w ubiegłych latach strategią marketingowo-sprzedażową Spółki, obejmującą inwestycje w kształtowanie wizerunku marki Pamapol, celem rozwoju i budowania bardziej skutecznego modelu biznesowego.

Emitent był oficjalnym dostawcą żywności w ramach odbywających się w Polsce w dniach od 23 do 31 lipca 2016 roku Świątowych Dni Młodzieży. Z tej okazji przygotowana została dedykowana linia dań gotowych *convenience*, jako produkt innowacyjny w swojej kategorii, dzięki zastosowanemu wyjątkowemu opakowaniu, wpisującemu się w najnowsze trendy konsumenckie. Po zakończeniu tego projektu nowe dania gotowe przygotowane zostały do wprowadzenia ich do szerszej sprzedaży, co nastąpiło od III kwartału 2016 r.

Ponadto Spółka zawarła umowy z Agencją Rynku Rolnego na realizację dostaw szynki drobiowej i groszku z marchewką do magazynów organizacji partnerskich w okresie od sierpnia 2016 r. do 30 kwietnia 2017 r. Łączna wartość umów wynosi 50 mln zł brutto.

W okresie sprawozdawczym Pamapol przystąpił do procesu optymalizacji kosztów sprzedaży, poprzez reorganizację działu i dopasowanie go do zmieniającego się otoczenia rynkowego, który jest na etapie konsolidacji i zmian strukturalnych w poszczególnych kanałach sprzedaży.

Głównymi czynnikami wpływającymi na pogorszenie marży osiągniętej przez Pamapol w 2016 r. były rosnące ceny surowców (szczególnie surowca mięsnego) nie zdyskontowane w cenach sprzedaży oferowanych produktów, wzrastające koszty pracy i związana z tym presja płacowa, a także negatywny wynik projektu związanego ze Świątowymi Dniami Młodzieży (SDM). Wydarzenia w Europie jakie miały miejsce od początku 2016 roku (zamachy terrorystyczne, zamach stanu w Turcji) odbiły się finalnie na mniejszej ilości pielgrzymów zagranicznych uczestniczących w tym wydarzeniu, co z kolei miało ujemny wpływ na poziom sprzedaży dedykowanych produktów, niepokrywających wszystkich nakładów poniesionych przez Spółkę na realizację projektu SDM (koszty przygotowania, wparcia, magazynowania, logistyczne).

W kolejnym roku Pamapol zamierza wykorzystać posiadany potencjał oraz perspektywę rynku dla stabilizacji wolumenu sprzedaży przy jednoczesnej stopniowej poprawie sprawności i efektywności Spółki. Priorytetem będzie zwiększanie marż we wszystkich kanałach sprzedaży celem osiągnięcia marży netto porównywalnej z marżą wygenerowaną w roku 2015, a także powrót na stabilną ścieżkę wzrostu sprzedaży wartościowej przy zachowaniu satysfakcjonującej rentowności.

Istotnym zadaniem będzie także wypracowanie z Partnerami Finansowymi modelu dalszego finansowania Grupy Pamapol na lata 2017-2020, uwzględniającego zapotrzebowanie na kapitał krótko i długoterminowy. W dniu 30 czerwca 2017 r. upływa termin obowiązywania zawartego Porozumienia Restrukturyzacyjnego. Zarząd Pamapol S.A. będzie się koncentrował w okresie następującym po publikacji niniejszego sprawozdania nad wypracowaniem długoterminowej strategii działalności Grupy Pamapol, na okres 5 lat.

W przypadku spółki Mitmar w 2016 roku miał miejsce wzrost sprzedaży w ujęciu wartościowym. Wynikał on ze zwiększenia wolumenów rentownych asortymentów, rozpoczęcia nowych projektów produkcyjnych, poszerzenia oferty asortymentowej oraz z rosnących cen na rynku mięsa. Najistotniejszym zadaniem dla Mitmar w kolejnych okresach sprawozdawczych będzie kontynuacja procesów optymalizacyjnych, mających na celu dalsze obniżenie jednostkowych kosztów wytworzenia przy zachowaniu wysokiej jakości surowca mięsnego. Ponadto firma skoncentrowana będzie na rozwoju rynków eksportowych i wejściu w nowe kategorie produktowe, mimo niestabilnej sytuacji rynkowej w zakresie dostępu do surowca krajowego i eksportowego z uwagi na występujące zjawiska chorobotwórcze (ogniska ASF, ptasiej grypy itp.).

3 OPIS DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ PAMAPOL

3.1. Źródła przychodów ze sprzedaży i rynki zbytu

Sprzedaż produktów Grupy odbywa się w ramach tradycyjnego i nowoczesnego kanału dystrybucji. Produkty Grupy są sprzedawane na obszarze całej Polski. Ponadto Grupa Pamapol realizuje sprzedaż eksportową, głównie na rynki Europy Zachodniej, Ameryki Północnej, Azji i Afryki. W 2016 r. sprzedaż eksportowa stanowiła 37 % przychodów ze sprzedaży Grupy.

Główni odbiorcy Grupy Pamapol w 2016 r.

<u>Nazwa</u>	<u>% przychodów ze sprzedaży Grupy</u>
Jeronimo Martins Polska	powyżej 10%
Grupa LIDL	powyżej 5%
Eurocash	powyżej 5 %
Agencja Rynku Rolnego	poniżej 5 %
Alasko Foods	poniżej 5 %
NETTO	poniżej 5 %
Agros Nova	poniżej 5%
Tesco Stores	poniżej 5%

Wśród największych odbiorców Grupy należy wymienić Jeronimo Martins Polska, którego udział w łącznych przychodach ze sprzedaży wyniósł 16,2 %. Obroty zrealizowane z pozostałymi odbiorcami nie przekroczyły w 2016 r. 10 % przychodów Grupy.

Pomiędzy wskazanymi powyżej kontrahentami a spółkami z Grupy nie istnieją powiązania inne niż handlowe.

3.2. Dostawcy

Dostawy surowców odbywają się w oparciu o długoterminowe umowy o współpracy lub na podstawie bieżących zamówień u stałych dostawców Grupy.

W okresie sprawozdawczym spółki Grupy Pamapol współpracowały z kontrahentami w zakresie zaopatrzenia następujących materiałów i towarów:

1. surowce mięsne,
2. surowce warzywne,
3. opakowania,
4. przyprawy i dodatki,
5. materiały pomocnicze (paliwo, energia, środki czystości itp.),
6. towary handlowe.

Głównym źródłem zaopatrzenia jest rynek krajowy. Zakupy na rynkach zagranicznych dotyczyły przede wszystkim surowca mięsnego oraz grupy opakowań (szkło/ kubek plastikowy convenience).

Dwie podstawowe grupy dostawców to przede wszystkim dostawcy surowca oraz dostawcy opakowań. Obroty zrealizowane z poszczególnymi dostawcami nie przekroczyły w 2016 r. 10 % przychodów Grupy.

Główni dostawcy Grupy Pamapol w 2016 r.

Nazwa	% przychodów ze sprzedaży Grupy
Can Pack	poniżej 5 %
Przedsiębiorstwo Przetwórstwa Mięsnego Marcinkowscy	poniżej 5 %
Zakłady Mięsne "Brat – Pol"	poniżej 5 %
POSTMA SNELVERIES	poniżej 5 %
BA GLASS POLAND	poniżej 5 %
Skup Sprzedaż Ubój Żywca Frączkiewicz	poniżej 5 %
FASGRO	poniżej 5 %
Zakład Drobiarski "Lech Drób"	poniżej 5 %

Grupa realizuje strategię wewnętrzną dotyczącą centralizacji obrotu opakowaniami. Rolę głównego dystrybutora opakowań pełni Emitent. Podstawą zapotrzebowania jest określony przez dział handlowy prognozowany wolumen sprzedaży na rok następny. Ceny zakupu ustalane są w oparciu o notowania indeksów wybranych wyrobów stalowych notowanych na rynkach światowych oraz zależą od kształtowania się kursu wymiany walut.

Warunki współpracy dla Grupy negocjuje Emitent – zawierane są dwie oddzielne umowy na tych samych warunkach tj. przez Pamapol S.A. oraz przez WZPOW. Umowy te przewidują możliwość negocjacji warunków w okresach półrocznych w przypadku zmian na rynku surowca lub rynku walutowym.

W okresach wzmożonych zamówień na produkty Grupy, a w konsekwencji realizowanej większej produkcji, Can-Pack S.A. dostarcza większe ilości opakowań „ad hoc” według zapotrzebowania Grupy.

Pomiędzy Pamapol a Can-Pack nie istnieją powiązania inne niż handlowe. W Grupie Pamapol ze spółką Can Pack współpracuje również WZPOW, przy czym łączny obrót pomiędzy Grupą Pamapol a Can Pack nie przekracza 10% przychodów ze sprzedaży Grupy.

WZPOW surowiec do produkcji pozyskuje przede wszystkim w oparciu o umowy kontraktacyjne zawierane na okresy roczne, z możliwością ich przedłużenia. W ramach zawartych umów Spółka dostarcza producentom rolnym materiał siewny oraz zapewnia doradztwo w ramach pomocy agrotechnicznej, z możliwością odpłatnego mechanicznego zbioru zakontraktowanego areалу.

Spółka współpracuje obecnie z grupą ok. 180 plantatorów. Podpisanie umowy z nowym plantatorem poprzedzone jest dokładnym badaniem pod kątem możliwości spełniania przez niego wymogów jakościowych.

MITMAR w okresie sprawozdawczym współpracował z grupą ok. 250 stałych dostawców. Proces wyboru potencjalnego dostawcy jest dokonywany pod kątem spełnienia wymagań jakościowych (dotyczących m.in. ograniczania ryzyka związanego z jednostkami chorobowymi) oraz właściwej relacji jakości do ceny surowca.

3.3. Inwestycje i polityka inwestycyjna

3.3.1 Inwestycje kapitałowe

W 2016 r. Grupa nie dokonywała inwestycji kapitałowych.

3.3.2 Inwestycje rzeczowe

Spółka Pamapol poniosła w 2016 r. następujące wydatki inwestycyjne na środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne:

w tys. PLN	2016
Nakłady inwestycyjne	2 602
Grunty, budynki i budowle	753
Maszyny i urządzenia	1763
Środki transportowe	37
Wartości niematerialne i prawne	49

Emitent realizował potrzeby inwestycyjne związane z bieżącym funkcjonowaniem firmy. W związku z wymogami środowiskowymi dokonano modernizacji instalacji odpylania spalin w kotłowni oraz częściowej modernizacji istniejącego parku maszynowego, mając na celu poprawę efektywności poszczególnych etapów produkcyjnych.

WZPOW Kwidzyn sp. z o.o. poniosła w 2016 r. następujące wydatki inwestycyjne na środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne:

w tys. PLN	2016
Nakłady inwestycyjne	2 621
Grunty, budynki i budowle	1 549
Maszyny i urządzenia	965
Środki transportowe	105
Wartości niematerialne i prawne	2

Najistotniejszą inwestycją w okresie sprawozdawczym była dokonana modernizacja instalacji odpylania spalin kotłowych w związku z dodatkowymi wymogami określonymi w rozporządzeniu Ministra Środowiska w sprawie standardów emisyjnych dla niektórych rodzajów instalacji, źródeł spalania paliw oraz urządzeń spalania lub współspalania odpadów. Pozostałe nakłady dotyczyły procesów systemu chłodzenia maszynowni i modernizacji zbiorników magazynowych części linii produkcyjnych.

Mitmar sp. z o.o. poniosła w 2016 r. następujące wydatki inwestycyjne na środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne:

w tys. PLN	2016
Nakłady inwestycyjne	2 942
Grunty, budynki i budowle	841

Maszyny i urządzenia	1 767
Środki transportowe	108
Wartości niematerialne i prawne	226

W ramach poniesionych nakładów inwestycyjnych Spółka dokonała m.in. modernizacji/wymiany regałów jezdnych w komorze mroźniczej oraz nabyła kolejne środki trwałe związane z uruchomioną produkcją rozbioru elementów drobiowych, mając na uwadze usprawnienie procesów produkcyjnych.

3.3.3. Źródła finansowania wydatków inwestycyjnych

Grupa Pamapol w 2016 r. realizowała podstawowe inwestycje ze środków własnych, pożyczki (w tym z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej), kredytu inwestycyjnego oraz leasingu.

3.4. Umowy znaczące dla działalności Grupy

W niniejszym rozdziale przedstawiono umowy znaczące dla działalności Grupy Kapitałowej zawarte przez Emitenta i spółki zależne w okresie od 1 stycznia 2016 r. do 31 grudnia 2016 r. oraz umowy znaczące dla działalności Emitenta i spółek zależnych zawarte po tym okresie do dnia sporządzenia niniejszego sprawozdania.

3.4.1 Umowy handlowe Grupy Kapitałowej Pamapol

3.4.1.1 Umowy zawarte w okresie objętym sprawozdaniem

Umowa z Agencją Rynku Rolnego

W dniu 29 lipca 2016 r. pomiędzy Emitentem i Agencją Rynku Rolnego (Agencja) podpisane zostały dwie odrębne umowy na dostawy artykułów spożywczych do magazynów organizacji partnerskich realizowanych w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020, Podprogram 2016 (Podprogram i Umowy odpowiednio).

Na mocy Umów Emitent zobowiązał się do dostarczenia, w okresie od sierpnia 2016 r. do 30 kwietnia 2017 r. szynki drobiowej i groszku z marchewką (artykuły spożywcze), o wymaganiach jakościowych określonych w Umowach, na rzecz organizacji partnerskich: Federacji Polskich Banków Żywności, Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej, Caritas Polska i Polskiego Czerwonego Krzyża, w celu bezpłatnej dystrybucji w ramach Podprogramu.

Łączna wartość Umów wynosi 50 mln zł brutto, w tym wartość umowy na dostawę szynki drobiowej wynosi 38,92 mln zł (w tym 5% VAT), a na dostawę groszku z marchewką 11,08 mln zł (w tym 8% VAT). Dostawy odbywają się na podstawie miesięcznych harmonogramów. W okresie od sierpnia 2016 r. do 31 października 2016 r. oraz od 1 listopada 2016 r. do 31 stycznia 2017 r. Emitent dostarczył do magazynów organizacji partnerskich po 30% całkowitej ilości dostaw przewidzianych w Umowach. Zapłata jest dokonywana na podstawie składanych przez Emitenta wniosków sporządzanych odrębnie za dostawy zrealizowane w poszczególnych miesiącach.

Emitent wniósł zabezpieczenie należytego wykonania Umów na łączną kwotę około 5 mln zł, tj. 3,9 mln zł zabezpieczenia należytego wykonania umowy na dostawę szynki drobiowej i 1,1 mln zł na zabezpieczenie należytego wykonania umowy na dostawę groszku z marchewką.

Agencja zastrzegła w Umowach prawo dochodzenia, na zasadach ogólnych, odszkodowania przewyższającego wysokość kar umownych do wysokości rzeczywiście poniesionej szkody.

Pozostałe warunki Umów nie odbiegają od warunków powszechnie stosowanych dla tego typu umów. Szersze informacje nt. Umowy zostały opublikowane w raporcie bieżącym nr 18/2016.

3.4.1.2 Umowy zawarte po dacie bilansowej

Po dacie bilansowej Emitent i spółki zależne Emitenta nie zawierały znaczących umów handlowych.

3.4.2 Inne istotne umowy Grupy Kapitałowej Pamapol zawarte w związku z prowadzoną działalnością

3.4.2.1 Umowy zawarte w okresie objętym sprawozdaniem

Aneksy do umów faktoringowych

W dniu 13 stycznia 2016 r. pomiędzy Emitentem oraz WZPOW, a PKO BP Faktoring S.A. (Faktor) doszło do podpisania aneksów do umów faktoringu krajowego bez przejęcia ryzyka (Aneksy). Na mocy Aneksów wydłużeniu do dnia 16 grudnia 2016 r. uległ okres obowiązywania limitów finansowania udzielonych przez Faktora. Łączny limit finansowania wynosił 12 mln zł dla Emitenta i 8 mln zł dla WZPOW, w ramach ogólnego limitu przyznanego Grupie Kapitałowej Pamapol w kwocie 20 mln zł.

W dniu 30 czerwca 2016 r. pomiędzy Emitentem oraz WZPOW, a PKO BP Faktoring S.A. (Faktor) doszło do podpisania kolejnych aneksów do umów faktoringu krajowego bez przejęcia ryzyka (Aneksy). Na mocy Aneksów zmianie uległa wysokość limitów finansowania udzielonych przez Faktora. Łączny limit finansowania wynosił 18 mln zł dla Emitenta i 6 mln zł dla WZPOW. W związku z powyższym zmianie uległa wysokość ogólnego limitu przyznanego Grupie Kapitałowej Pamapol z kwoty 20 mln zł do kwoty 24 mln zł.

W dniu 16 grudnia 2016 r. pomiędzy Emitentem oraz WZPOW, a Faktorem doszło do podpisania kolejnych Aneksów do umów faktoringu krajowego bez przejęcia ryzyka. Na wniosek Emitenta zmianie uległa wysokość limitów finansowania udzielonych przez Faktora oraz okres ich obowiązywania. Łączny limit finansowania określony w aneksach wynosi 16 mln zł dla Emitenta i 6 mln zł dla WZPOW. W związku z powyższym zmianie uległa wysokość ogólnego limitu przyznanego Grupie Kapitałowej PAMAPOL z kwoty 24 mln zł do kwoty 22 mln zł. Okres obowiązywania limitów finansowania został przedłużony do dnia 16 grudnia 2017 r.

O zawarciu przedmiotowych umów oraz ich zmianach Emitent informował w pkt 2.5.2.2 *Sprawozdania Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej Pamapol za okres sprawozdawczy od 1 stycznia do 31 grudnia 2014 r.* oraz w pkt 2.5.2.1 i 2.5.2.2 *Sprawozdania Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej Pamapol za okres sprawozdawczy od 1 stycznia do 31 grudnia 2015 r.* a także w raportach bieżących nr 11/2013, 41/2013, 5/2014, 44/2014, 12/2015, 1/2016, 17/2016 i 19/2016.

3.4.2.2 Umowy zawarte po dacie bilansowej

Po dacie bilansowej Emitent i spółki zależne Emitenta nie zawierały istotnych umów w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą

3.5. Opis transakcji z podmiotami powiązanymi

Pomiędzy spółkami Grupy Pamapol występują liczne wzajemne rozrachunki handlowe, oparte na zasadach rynkowych. W okresie objętym niniejszym sprawozdaniem nie występowały transakcje z podmiotami powiązanymi mogące mieć istotny wpływ na wynik finansowy spółek z Grupy.

Wpływ na poziom rozrachunków pomiędzy Pamapol S.A. a WZPOW Kwidzyn miała m.in. realizacja przez Pamapol S.A. dostaw artykułów spożywczych do instytucji charytatywnych w ramach kontraktu z Agencją Rynku Rolnego. Pamapol w związku z obowiązkiem dostarczenia groszku z marchewką – zlecał podprodukcję WZPOW Kwidzyn. Informacja o zawartych przez Pamapol kontraktach z ARR przedstawiona została w pkt. 3.5.1.1 niniejszego sprawozdania.

Emitent w grudniu 2015 r. zawarł z podmiotem powiązanim Amerykanka Struktura Sp. z o.o. SKA (obecnie: Amerykanka Struktura Sp. z o.o. spółka komandytowa) warunkową umowę nabycia nieruchomości położonych w Kwidzynie o wartości 5.590 tys. zł netto. Przesłanki warunkujące wejście w życie postanowień umowy zostały spełnione, a cena sprzedaży netto została zapłacona poprzez kompensatę świadczeń wzajemnych - konwersja pożyczki udzielonej przez Emitenta na nieruchomości inwestycyjne. Ponadto zawarta została umowa przyrzeczenia sprzedaży przez Amerykanka Struktura Sp. z o.o. SKA na rzecz Emitenta kolejnych nieruchomości inwestycyjnych położonych w Kwidzynie o wartości 5.060 tys. zł netto. Zawarcie pomiędzy stronami umowy przenoszącej własność na warunkach wynikających z umowy przyrzeczenia nastąpiło w czerwcu 2016 r. Cenę nabycia uregulowano w ramach kompensaty świadczeń wzajemnych do kwoty 3.176 tys. zł oraz środkami pieniężnymi w kwocie 1.649 tys. zł, do zapłaty na dzień bilansowy pozostawało 236 tys. zł. Na dzień publikacji niniejszego sprawozdania zobowiązanie zostało uregulowane.

Emitent zawarł w dniu 10 kwietnia 2017 r. z podmiotem trzecim umowę sprzedaży wyodrębnionej części powyższych nieruchomości za cenę 2.326 tys. zł netto (płatność wpłynęła w kwietniu 2017 r.) oraz umowę przedwstępną sprzedaży kolejnych działek o wartości 2.775 tys. zł netto (z terminem rozliczenia nie później niż 27 marca 2018 r.). Łączna powierzchnia działek będących przedmiotem ww. czynności stanowi ok. 50 % powierzchni nabytej wcześniej przez Emitenta nieruchomości.

Informacje dotyczące transakcji z podmiotami powiązanimi przedstawione zostały w pkt 25 skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Pamapol za okres 01.01.2016 – 31.12.2016 r.

4 SYTUACJA FINANSOWA GRUPY KAPITAŁOWEJ I SPÓŁKI

4.1. Sytuacja majątkowa i źródła finansowania aktywów

Tabela nr 4 Wybrane pozycje ze skonsolidowanego bilansu Grupy Pamapol (w tys. zł)

Aktywa			
(dane skonsolidowane w tys. PLN)	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2014
Aktywa trwałe	150 859	153 880	158 986
Wartość firmy	1 673	1 673	1 673
Wartości niematerialne i prawne	4 551	4 541	4 654
Znaki towarowe	2 475	2 579	2 761
Patenty i licencje	0	0	0
Oprogramowanie komputerowe	294	168	111
Koszty prac rozwojowych	0	0	0
Pozostałe wartości niematerialne	1 782	1 782	1 782
Wartości niematerialne w trakcie wytwarzania	0	12	0
Rzeczowe aktywa trwałe	130 059	131 432	133 263
Środki trwałe	128 139	126 061	129 690
a. Grunty	14 291	14 180	14 214
b. Budynki i budowle	72 837	72 627	73 808
c. Maszyny i urządzenia	35 550	34 021	36 175
d. Środki transportu	3 949	3 876	4 029

e. Pozostałe środki trwałe	1 512	1 357	1 464
Środki trwałe w budowie	1 920	5 371	3 573
Należności i pożyczki	788	9 655	11 616
Nieruchomości inwestycyjne	8516	148	148
Pozostałe długoterminowe aktywa finansowe	8	5	5
Długoterminowe rozliczenia okresowe	0	0	0
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	5 265	6 426	7 628

	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2014
Aktywa obrotowe	185 910	164 962	178 682
Zapasy	93 967	79 102	82 806
Materiały na potrzeby produkcji	12 986	10 658	10 789
Półprodukty i produkcja w toku	6 335	8 054	12 108
Produkty gotowe	68 359	54 694	50 193
Towary	6 288	5 696	9 716
Należności handlowe oraz pozostałe należności	84 870	79 734	87 941
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego	304	304	872
Pożyczki	102	52	417
Pochodne instrumenty finansowe	0	23	0
Pozostałe krótkoterminowe aktywa finansowe	279	229	302
Rozliczenia międzyokresowe	712	903	1 612
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	2 665	3 929	3 505
Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	3 011	686	1 227
AKTYWA RAZEM	336 769	318 842	337 668

Pasywa	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2014
(dane skonsolidowane w tys. PLN)			
Kapitały własne	110 475	107 255	95 646
Kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	109 659	106 454	94 621
Kapitał podstawowy	34 750	34 750	23 167
Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej ceny nominalnej	55 891	55 891	56 496
Zysk (strata) z lat ubiegłych	15 813	14 742	14 352
Zysk (strata) netto	3 205	1 071	606
Udziały niedające kontroli	816	801	1 025
Zobowiązania długoterminowe	28 172	55 205	73 681
Długoterminowe kredyty i pożyczki i inne instrumenty dłużne	3 779	30 312	46 937
Leasing finansowy	5 204	4 460	3 138
Pochodne instrumenty finansowe	0	0	0
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	6 969	7 049	7 839
Zobowiązania i rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych	1 397	1 310	1 302
Pozostałe rezerwy długoterminowe	145	144	126
Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	10 678	11 930	14 339
	0		
Zobowiązania krótkoterminowe	198 122	156 382	168 341
Kredyty i pożyczki	76 862	63 719	64 842
Leasing finansowy	3 265	2 795	2 260
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	107 108	79 194	90 223

Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego	0	183	62
Pochodne instrumenty finansowe	50	0	153
Zobowiązania i rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych	6 859	6 930	6 420
Pozostałe rezerwy krótkoterminowe	2 280	1 382	1 834
Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	1 295	1 848	2 297
Zobowiązania związane z aktywami trwałymi zakwalifikowanymi jako przeznaczone do sprzedaży	403	330	250
PASYWA RAZEM	336 769	318 842	337 668

Na 31.12.2016 r. aktywa trwałe stanowiły 44,8 % wartości łącznej aktywów (zmniejszenie względem udziału na koniec 2015 r – 48,3%). Największą kategorię wśród aktywów trwałych stanowiły rzeczowe aktywa trwałe, w szczególności budynki i budowle oraz maszyny i urządzenia.

Na dzień 31.12.2016 r. aktywa obrotowe stanowiły 55,2 % wartości łącznej aktywów (wzrost względem udziału na koniec 2015 r.- 51,7 %). Największą kategorię wśród aktywów obrotowych stanowiły zapasy i należności handlowe oraz pozostałe należności.

Udział kapitału obcego w strukturze finansowania Grupy pozostaje na zbliżonym poziomie w stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego. Kapitał obcy stanowił w 2016 r. 67,2 % sumy bilansowej Grupy, przy poziomie 66,4 % dla 2015 r.

Na dzień 31.12.2016 r. zobowiązania długoterminowe i rezerwy na zobowiązania długoterminowe stanowiły 12,4% kapitału obcego Grupy. Wśród nich największą pozycją pod względem wartości były rozliczenia międzyokresowe przychodów.

Zobowiązania krótkoterminowe Grupy (87,6 % kapitału obcego Grupy) składały się w głównej mierze ze zobowiązań z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych i ze zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek.

Zmiana struktury finansowania (wzrost zobowiązań krótkoterminowych oraz zmniejszenie zobowiązań długoterminowych) jest związana z okresem na jaki zawarte zostało Porozumienie Restrukturyzacyjne, podpisanie 25 września 2014 r. pomiędzy Emitentem, WZPOW Kwidzyn sp. z o.o. jako kredytobiorcami, a bankami BGŻ SA (obecnie BGŻ BNP Paribas SA) i PKO BP SA jako kredytodawcami. Termin spłaty zobowiązań z tytułu udzielonych kredytów obrotowych upływa w dniu 30 czerwca 2017 r. Sytuacja ta ma wpływ na poziom wskaźników płynności i zadłużenia.

4.2. Sytuacja gospodarcza

Tabela 5 Wybrane pozycje skonsolidowanego sprawozdania z całkowitych dochodów Grupy Pamapol (działalność ogółem, w tys. zł)

Rachunek Zysków i Strat			
(dane skonsolidowane w tys. PLN)	2016	2015	2014
Przychody ze sprzedaży	453 557	416 089	379 964
Przychody ze sprzedaży produktów i usług	409 214	362 496	307 074
Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów	44 343	53 593	72 890
Koszt własny sprzedaży	355 996	325 432	296 401
Koszt sprzedanych produktów i usług	318 880	280 722	232 253
Koszt sprzedanych towarów i materiałów	37 116	44 710	64 116
Zysk brutto ze sprzedaży	97 561	90 657	83 563

Koszty sprzedaży	53 776	51 222	49 648
Koszty ogólnego zarządu	34 314	32 965	30 814
Zysk ze sprzedaży	9 470	6 470	3 101
Pozostałe przychody operacyjne	7 236	10 386	11 384
Pozostałe koszty operacyjne	6 865	9 351	7 638
Zysk (strata) ze sprzedaży jednostek zależnych	0	0	274
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	9 841	7 505	7 121
Przychody finansowe	623	1 143	1 594
Koszty finansowe	6 045	7 100	8 154
Zysk przed opodatkowaniem	4 418	1 548	561
Podatek dochodowy	1 189	917	31
Zysk netto	3 230	631	530

Przychody struktura geograficzna	2016	%	2015	%	2014	%
Polska	287 905	63,5%	271 097	65,2%	249 842	65,8%
Eksport	165 652	36,5%	144 992	34,8%	130 122	34,2%
UE	101 235	22,3%	97 366	23,4%	86 476	22,8%
Kraje spoza UE	64 416	14,2%	47 626	11,4%	43 646	11,5%
Suma przychodów ogółem	453 557	100,0%	416 089	100,0%	379 964	100,0%

Przychody eksport	2016	2015	2014
Pamapol	42 993	37 982	27 163
WZPOW	40 438	37 728	35 182
Mitmar	82 221	69 282	67 777

Skonsolidowane przychody ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów Grupy Pamapol w 2016 r. wyniosły 453 557 tys. zł i były wyższe o 9 % w stosunku do 2015 r. (416 089 tys. zł).

Wzrost przychodów ze sprzedaży jest wynikiem realizacji przyjętej wewnętrznej strategii dla Grupy, polegającej na koncentracji działań w kanale nowoczesnym oraz rozwoju kierunków eksportowych. Ponadto w okresie sprawozdawczym miało miejsce zdarzenie o charakterze jednorazowym związane m.in. z realizacją kontraktu w ramach Światowych Dni Młodzieży.

Stopniowa poprawa sytuacji w spółce zależnej WZPOW miała istotny wpływ na osiągnięte wyniki skonsolidowane. Kolejny rok wypracowany został zysk z działalności operacyjnej oraz zysk netto, który w 2016 r. wzrósł ponad pięciokrotnie w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedzającego.

4.3. Sytuacja finansowa

Poniżej zaprezentowano podstawowe wskaźniki finansowe wyliczone na podstawie zbadanego sprawozdania skonsolidowanego Grupy.

LP	Wskaźnik	Definicja wskaźnika	2016	2015	2014
1	Wskaźnik ogólnego zadłużenia	Zobowiązania ogółem / pasywa ogółem	0,67	0,66	0,72
2	Wskaźnik pokrycia aktywów trwałych kapitałami stałymi	Kapitały własne + zobowiązania długoterminowe / aktywa trwałe	0,92	1,06	1,07
3	Wskaźnik płynności bieżącej	Aktywa obrotowe / Zobowiązania krótkoterminowe	0,94	1,05	1,06
4	Wskaźnik płynności szybkiej	Aktywa obrotowe – zapasy - krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe / Zobowiązania krótkoterminowe	0,46	0,54	0,56
5	Wskaźnik rotacji zapasów w dniach	Zapasy x liczba dni w okresie / koszt własny sprzedaży	96	89	102
6	Wskaźnik rotacji należności w dniach	Stan należności handlowych x liczba dni w okresie / przychody ze sprzedaży netto	68	70	84
7	Wskaźnik rotacji zobowiązań w dniach	Zobowiązania z tytułu dostaw i usług x liczba dni w okresie / koszt własny sprzedaży	110	90	111
8	Wskaźnik rentowności sprzedaży	Zysk (strata) netto / Przychody ze sprzedaży	0,7%	0,2%	0,1%
9	Wskaźnik rentowności operacyjnej	Zysk na działalności operacyjnej / przychody ze sprzedaży netto	2,2%	1,8%	1,9%
10	Wskaźnik rentowności aktywów	Zysk (strata) netto / Aktywa ogółem	1,0%	0,2%	0,2%

* liczba dni w okresie wynosi 365 dni.

4.4. Polityka w zakresie instrumentów finansowych

Ryzyko zmiany cen, stóp procentowych czy ryzyko walutowe związane są z normalnym tokiem prowadzonej działalności Grupy. Spółki Grupy Pamapol nie stosowały i nie stosują instrumentów zabezpieczających w zakresie ryzyka zmiany cen towarów oraz ryzyka zmian stóp procentowych.

Wszystkie kredyty finansujące działalność spółek Grupy oprocentowane są w oparciu o zmienną stopę procentową i uzależnione są od aktualnego poziomu kosztu pieniądza.

Nieodłącznym elementem procesu zarządzania ryzykiem cenowym jest bieżąca analiza trendów rynkowych oraz dywersyfikacja dostawców. Ochronę przed niekorzystnymi zmianami rynkowych cen towarów stanowi podpisywanie z niektórymi dostawcami umów na okresy roczne z określoną ceną. Podstawowymi surowcami, których dostawy są zabezpieczone na podstawie zawartych umów (uzgodnień) są opakowania szklane i opakowania metalowe. W przypadku surowca mięsnego spółki Pamapol i Mitmar wykorzystują posiadane magazyny mroźnicze i dokonują zwiększonych zakupów w okresach przejściowych obniżek cen.

Spółki Grupy zabezpieczają się przed wahaniami kursu walutowego bilansując pozycje aktywów i pasywów wyrażonych w walutach obcych. W świetle stosowanej polityki zabezpieczeń przed ryzykiem kursowym, nie mogą być zawierane transakcje o charakterze spekulacyjnym bez zgody Rady Nadzorczej i Zarządu Spółki Dominującej. Dopuszczalne jest zawieranie transakcji typu forward pod określony kontrakt eksportowy bądź importowy, przy czym decyzje o zastosowaniu tego typu instrumentów podejmowane są na podstawie bieżącej analizy sytuacji Spółki, Grupy i jej otoczenia.

Istotnym jest fakt, iż większość transakcji hedgingowych ma działanie dwustronne: z jednej strony zabezpieczają one podmiot przed niekorzystną zmianą ceny danego instrumentu, z drugiej jednak niwelują potencjalne zyski w przypadku pozytywnej zmiany ceny.

4.5. Sytuacja dochodowa

Sytuację dochodową charakteryzuje m.in. poziom osiągniętego zysku, płynność, rentowność sprzedaży oraz rentowność majątku i kapitałów własnych.

Wynik brutto ze sprzedaży Grupy wzrósł z 90,7 mln PLN w 2015 do 97,6 mln PLN w 2016 r. (7,6% r./r.). Dynamika wzrostu przychodów (9,0 % r./r.) była zbliżona do dynamiki kosztu własnego sprzedaży (9,4% r./r.).

Istotnymi kategoriami wpływającymi na wynik z działalności operacyjnej są koszty sprzedaży oraz koszty ogólnego zarządu. W okresie sprawozdawczym, w porównaniu do 2015 r. Grupa zanotowała 5,0% wzrost kosztów sprzedaży tj. do 53,8 mln zł z 51,2 mln zł. Koszty ogólnego zarządu wzrosły o 1,4 mln zł tj. o 4,1%. Wzrost kosztów sprzedaży i kosztów ogólnego zarządu w okresie sprawozdawczym był niższy niż wzrost przychodów ze sprzedaży, który wyniósł 9,0 % r./r.

W 2016 r. wystąpiły wzrosty cen surowców produkcyjnych (szczególnie surowca mięsnego), które miały istotny wpływ na koszty produkcji. Ponadto zauważalny jest wzrost kosztów pracy. Grupa w okresie sprawozdawczym prowadziła intensywne działania sprzedażowe i marketingowe, które obejmowały kampanię reklamową w telewizji (marka Spichlerz Rusiecki), reklamy w czasopiśmie branżowych oraz kampanie promocyjno-reklamowe na portalach internetowych. Ponadto poniesione zostały przez Spółki Grupy koszty inwestycyjne związane z optymalizacją działalności operacyjnej, a także wprowadzeniem na rynek nowych produktów.

W 2016 r. Grupa wypracowała dodatni wynik z działalności operacyjnej, który wyniósł 9,8 mln zł i był wyższy o 2,3 mln w stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego. Wskaźnik EBITDA za 2016 r. wyniósł 22,3 mln zł (w 2015 r. odpowiednio 19,7 mln zł).

W ramach zawartego Porozumienia Restrukturyzacyjnego dla okresu sprawozdawczego nie obowiązywał jak w 2014 r. warunek wypracowania EBITDA Grupy na poziomie nie niższym niż określonym w umowie (nie mniej niż 19,45 mln zł) pod rygorem uzupełnienia różnicy przez Znaczących Akcjonariuszy Spółki Dominującej.

Ujemny wpływ na poziom wskaźników płynności w stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego miała zmiana struktury finansowania, wynikająca ze zbliżającego się terminu spłaty zobowiązań z tytułu kredytów objętych zawartym przez Pamapol i WZPOW Kwidzyn Porozumieniem Restrukturyzacyjnym (zgodnie z tym porozumieniem termin spłaty zobowiązań przypada na 30.06.2017 r.). W 2016 r. wskaźnik bieżącej płynności wyrażony w relacji posiadanych przez Grupę aktywów obrotowych do zobowiązań krótkoterminowych wyniósł 0,94 (na koniec 2015 r. wynosił 1,05), natomiast wskaźnik płynności szybkiej osiągnął poziom 0,46 (w 2015 r. odpowiednio 0,54).

Poprawa sytuacji w spółce zależnej WZPOW znalazła odzwierciedlenie we wzroście wskaźników rentowności w stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego.

W przypadku Emitenta, wpływ na niższy poziom rentowności w stosunku do okresu poprzedzającego oprócz ww. czynników (wzrost cen surowca, kosztów pracy, poniesione nakłady marketingowe i inwestycyjne) miał także brak realizacji porównywalnego jednostkowego kontraktu eksportowego jaki spółka realizowała w 2015 r. (kontrakt z S.C. Zone International Trading S.r.l, którego przedmiotem była sprzedaż konserw wieprzowych - szczegółowe informacje zawarte w raporcie bieżącym nr 1/2015) - koszty sprzedaży i marketingu na rynku krajowym są wyższe niż w eksporcie.

4.6. Ocena czynników i nietypowych zdarzeń mających wpływ na wyniki

W okresie sprawozdawczym nie wystąpiły istotne czynniki i nietypowe zdarzenia, które miałyby znaczny wpływ na wyniki Spółki Dominującej i Grupy.

4.7. Istotne zdarzenia po dniu bilansowym

Po dniu 31 grudnia 2016 r. nie wystąpiły zdarzenia istotne dla działalności Emitenta i Grupy.

4.8. Emisja akcji

Spółka Pamapol S.A. w okresie sprawozdawczym nie przeprowadzała emisji akcji. Do podwyższenia kapitału nie doszło również w spółkach Grupy.

4.9. Informacja o kredytach, pożyczkach, gwarancjach i poręczeniach

Kredyty

W okresie sprawozdawczym oraz do momentu sporządzenia niniejszego sprawozdania spółki z Grupy Pamapol zawarły następujące umowy kredytowe i faktoringowe (wraz z aneksami do wyszczególnionych umów):

Kredytobiorca	Bank	Kwota udzielonego kredytu	Rodzaj kredytu	Zadłużenie - stan na dzień 31.12.2016 (w PLN)	Okres udzielenia kredytu	Numer umowy kredytowej	Zabezpieczenie	Zmiana / aneks
Pamapol S.A. i WZPOW Kwidzyn sp. z o.o.	BRE Bank (obecnie mBank S.A.)	6 000 000,00 zł	Umbrella wieloproduktowa	1 845 925	od 16-04-2013 do 27-04-2017	03/040/13/Z/UX	1) weksel własny in blanco Pamapol S.A., WZPOW Kwidzyn 2) hipoteka umowna do kwoty 9 000 000 zł na nieruchomości położonej w miejscowości Września, ul. Koszarowa 8, opisanej w księdze wieczystej KW nr PO1F/00025195/8 3) Cesja wierzytelności należnych WZPOW Kwidzyn 4) Cesja wierzytelności należnych Pamapol S.A.	Aneks nr 8 z dnia 28.04.2016 r. dotyczący wydłużenia okresu kredytowania do dnia 27.04.2017 r.
WZPOW Kwidzyn sp. z o.o.	PKO BP S.A.	18.000.000,00 zł	w formie limitu kredytowego wielocelowego	7 041 840	od 22-03-2006 do 30-06-2017	202-127/LW/L/6/2006	1) Hipoteka umowna kaucyjna do wysokości 12.375.000,00 PLN na nieruchomości położonej w Kwidzynie przy ul. Południowej 2, opisanej w KW GD1I/00003010/9, prowadzonej przez Sąd Rejonowy w Kwidzynie; 2) Przelew wierzytelności pieniężnej z umowy ubezpieczenia w/w nieruchomości 3) Klauzula potrącenia wymaganych wierzytelności z rachunków bieżących kredytobiorcy prowadzonych w PKO BP S.A. 4) Pełnomocnictwo do rachunku bieżącego Kredytobiorcy 5) Weksle in blanco - 3 szt. wystawione przez Kredytobiorcę wraz z deklaracją wekslową 6) Poręczenie na zasadach ogólnych udzielone przez Pamapol SA za zobowiązania wynikające z niniejszej umowy do kwoty 12 375 000,00. 7) Pełnomocnictwo do rachunków bieżących Kredytobiorcy prowadzonych w BGŻ SA i mBanku SA. 8) Przelew wierzytelności z Umowy faktoringu krajowego bez przejęcia ryzyka nr 21/12/2009 z dnia 11.03.2013 r. z późn. zm. zawartej pomiędzy PKO BP Faktoring SA, a Pamapol SA, w kwocie stanowiącej nadwyżkę nad wierzytelnościami PKO BP Faktoring SA wynikającymi z tej umowy. 9) Przelew wierzytelności z Umowy faktoringu krajowego bez przejęcia ryzyka nr 22/12/2009 z dnia 12.03.2013 r. z późn. zm. zawartej pomiędzy PKO BP Faktoring SA, a Kredytobiorcą, w kwocie stanowiącej nadwyżkę nad wierzytelnościami PKO BP Faktoring SA wynikającymi z tej umowy. 10) akty notarialne poddania się egzekucji w trybie art. 777 par. 1 pkt 5 kpc 11) przelew wierzytelności z umowy faktoringowej zawartej pomiędzy Coface Poland Faktoring sp. z o.o. a Kredytobiorcą, w kwocie stanowiącej nadwyżkę nad wierzytelnościami Coface Poland Faktoring sp. z o.o. wynikającymi z ww. umowy faktoringowej	I. Aneks nr 18 z dnia 23.05.2016 r. dotyczący zmiany zabezpieczenia II. Aneks nr 19 z dnia 20.02.2017 r. dotyczący zmiany zabezpieczenia

WZPOW Kwidzyn sp. z o.o.	PKO BP S.A.	5 999 485,00 zł	Inwestycyjny w walucie polskiej	17 543	od 26-02-2007 do 01-01-2017	202- 129/3/II/1/R2X/2 007	<p>1) Zastaw rejestrowy na wszystkich maszynach i urządzeniach zakupionych przez WZPOW, przelew wierzytelności wszystkich ww. środków trwałych</p> <p>2) Przelew wierzytelności pieniężnej do kwoty 7 416 250 PLN z umowy sprzedaży udziałów Spółki Naturis z zastrzeżeniem, iż po dokonaniu spłaty ze środków otrzymanych z dofinansowania przelew wierzytelności zostanie ograniczony do kwoty 4 100 000 PLN</p> <p>3) Przelew wierzytelności z umowy zawartej pomiędzy WZPOW, a ARiMR dotyczącej dofinansowania w ramach SPO</p> <p>4) Klauzula potrącenia wymaganych wierzytelności z rachunków bankowych prowadzonych przez WZPOW</p> <p>5) Pełnomocnictwo do rachunku bieżącego WZPOW prowadzonego przez BGŻ</p> <p>6) Weksel własny in blanco 7) Hipoteka umowna kaucyjna do kwoty 1 425 965 zł PLN na nieruchomości zabudowanej położonej w Kwidzynie, dla której Sąd Rejonowy w Kwidzynie prowadzi księgę wieczystą KW nr GD11/00003010/9 8) Poręczenie na zasadach ogólnych udzielonego przez Pamapol S.A. za zobowiązania wynikające z wynikające z niniejszej umowy do kwoty 1 750 000,00</p> <p>9) Pełnomocnictwa do rachunków bieżących Kredytobiorcy prowadzonych mBank S.A.</p> <p>10) Przelew wierzytelności z Umowy factoringu krajowego bez przejęcia ryzyka nr 21/12/2009 z dnia 11.03.2013 r. z późn. zm. zawartej pomiędzy PKO BP Faktoring S.A., a Pamapol S.A., w kwocie stanowiącej nadwyżkę nad wierzytelnościami PKO BP Faktoring S.A. wynikającymi z tej umowy.</p> <p>11) Przelew wierzytelności z Umowy factoringu krajowego bez przejęcia ryzyka nr 22/12/2009 z dnia 12.03.2013 r. z późn. zm. zawartej pomiędzy PKO BP Faktoring S.A., a Kredytobiorcą, w kwocie stanowiącej nadwyżkę nad wierzytelnościami PKO BP Faktoring S.A. wynikającymi z tej umowy.</p> <p>12) akty notarialne poddania się egzekucji w trybie art. 777 par. 1 pkt 4-5 kpc</p>	Aneks nr 6 z dnia 23.05.2016 r. dotyczący zmiany zabezpieczenia
WZPOW Kwidzyn sp. z o.o.	PKO BP S.A.	7 586 140,00 zł	Inwestycyjny w walucie polskiej	57 413	od 27-03-2006 do 01-02-2017	202- 129/3/II/5/R2X/2 006	<p>1) Hipoteka umowna łączna w wysokości 911 099 PLN oraz hipoteka łączna kaucyjna do wysokości 455 550 PLN na nieruchomościach zabudowanych znajdujących się: w Kwidzynie KW 3010, 3000, 3007, 8480, 8962, 10274, 10448, 10454, 10530, 10595, 10722</p> <p>2) Przelew wierzytelności pieniężnej z umów ubezpieczenia powyższych nieruchomości</p> <p>3) Przelew wierzytelności z umowy z ARiMR z dnia 03-03-2006 na kwotę 3 791 932 PLN dotyczących dofinansowania w ramach SPO</p> <p>4) Klauzula potrącenia z rachunków bankowych klienta</p> <p>5) Pełnomocnictwa do rachunku bieżącego prowadzonego w BGŻ S.A.</p> <p>6) Weksel własny in blanco</p> <p>7) Zastaw rejestrowy na maszynach i urządzeniach zakupionych przez Kredytobiorcę z przedmiotowego kredytu 8) cesje praw z umowy ubezpieczenia maszyn i urządzeń 9) Poręczenie na zasadach ogólnych udzielonego przez Pamapol S.A. za zobowiązania wynikające z wynikające z niniejszej umowy do kwoty 1 750 000,00</p> <p>10) Pełnomocnictwa do rachunków bieżących Kredytobiorcy prowadzonych mBank S.A.</p> <p>11) Przelew wierzytelności z Umowy factoringu krajowego bez przejęcia ryzyka nr 21/12/2009 z dnia 11.03.2013 r. z późn. zm. zawartej pomiędzy PKO BP Faktoring S.A., a Pamapol S.A., w kwocie stanowiącej nadwyżkę nad wierzytelnościami PKO BP Faktoring S.A. wynikającymi z tej umowy.</p> <p>12) Przelew wierzytelności z Umowy factoringu krajowego bez przejęcia ryzyka nr 22/12/2009 z dnia 12.03.2013 r. z późn. zm. zawartej pomiędzy PKO BP Faktoring S.A., a Kredytobiorcą, w kwocie stanowiącej nadwyżkę nad wierzytelnościami PKO BP Faktoring S.A. wynikającymi z tej umowy.</p> <p>13) akty notarialne poddania się egzekucji w trybie art. 777 par. 1 pkt 4-5 kpc</p>	Aneks nr 13 z dnia 23.05.2016 r. dotyczący zmiany zabezpieczenia

WZPOW Kwidzyn sp. z o.o.	BGŻ BNP Paribas S.A.	37 000 000,00 zł	rewolwingowy	36 999 999	od 13-09-2011 do 30-06-2017	U/00902619 96/0025/201 1/1300	1) Poręczenie wg prawa cywilnego przez Pamapol S.A. 2) Zastaw rejestrowy na zapasach owoców i warzyw skupionych przy wykorzystaniu środków z kredytu oraz innych posiadanych w magazynie w miejscowości Kwidzyn ul. Południowa 2 oraz magazynach obcych zapasów, półproduktów i produktów z nich wytworzonych zgodnie z listą stanowiącą załącznik do umowy o ustanowienie zastawu. 3) Przeniesienie praw z umowy ubezpieczenia na rzecz BGŻ S.A. 4) Pełnomocnictwo do dysponowania rachunkami Kredytobiorcy w BGŻ S.A. 5) Zastaw rejestrowy na środkach trwałych należących do Kredytobiorcy o wartości 5,8 mln PLN (stanowiących zabezpieczenie kredytu inwestycyjnego) wraz z cesją praw z polisy ubezpieczeniowej 6) Zastaw rejestrowy na aktywach finansowych nie będących własnością Spółki w ilości 8.058.300 szt. 7) hipoteka do sumy 60 000 000 zł ustanowiona na prawie użytkownika wieczystego nieruchomości obejmującej działki ewidencyjne 2/7, 3/3, 2/21, 2/22 oraz 2/26, o łącznej powierzchni 6,4953 ha położonej w Kwidzynie, przy ulicy Południowej 2, wraz z prawem własności znajdującego się na niej budynku, dla której to nieruchomości Sąd Rejonowy w Kwidzynie V Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą numer GD11/00003010/9	Aneks nr 18 z dnia 03.08.2016 r. dotyczący zmiany zabezpieczenia oraz wysokości limitu
WZPOW Kwidzyn sp. z o.o.	BGŻ BNP Paribas S.A.	5 000 000,00 zł	w rachunku bieżącym	4 925 958	od 26-01-2001 do 30-06-2017	10/11/B/K/2 001	1) Hipoteka łączna kaucyjna do kwoty 5.500.000 PLN na nieruchomości zabudowanej położonej w Kwidzynie, stanowiącej własność Kredytobiorcy, KW 3010 2) Nieodwołalne pełnomocnictwo do dysponowania rachunkiem Kredytobiorcy w BGŻ S.A. 3) Poręczenie wg prawa cywilnego Pamapol S.A. 4) Zastaw rejestrowy na aktywach finansowych nie będących własnością Spółki w ilości 8.058.300 szt.	Aneks nr 31 z dnia 03.08.2016 r. dotyczący zmiany zabezpieczenia
WZPOW Kwidzyn sp. z o.o.	BGŻ BNP Paribas S.A.	8 553 701,00 zł	Inwestycyjny w walucie polskiej	108 254	od 27-03-2006 do 28-02-2017	U/00902619 96/ 0016/2006/1 300	1) Zastaw rejestrowy na środkach trwałych należących do Kredytobiorcy o wartości 5.800.000 zł (stanowiących zabezpieczenie kredytu rewolwingowego) wraz z cesją praw z polisy ubezpieczeniowej przedmiotu zastawu 2) Pełnomocnictwo do dysponowania środkami na rachunkach bieżących Kredytobiorcy w BGŻ S.A., PKO BP S.A. 3) Hipoteka kaucyjna do kwoty 3.000.000 PLN na nieruchomości położonej w Kwidzynie, KW GD1/0003010/9, której użytkownikiem jest Kredytobiorca 4) Zastaw rejestrowy do najwyższej kwoty zabezpieczenia 3.000.000 PLN na zapasach należących do Kredytobiorcy 5) Poręczenia wg prawa cywilnego przez Pamapol S.A.	Aneks nr 9 z dnia 03.08.2016 r. dotyczący zmiany zabezpieczenia

Kredytobiorca	Bank	Kwota udzielonego kredytu	Rodzaj kredytu	Zadłużenie - stan na dzień 30.09.2016 (w zł)	Okres udzielenia kredytu	Numer umowy kredytowej	Zabezpieczenie	Zmiana / aneks
MITMAR sp. z o.o.	Deutsche Bank PBC S.A.	750 000 EUR	odnawialny	2 861 424	od 18-04-2007 do 29-09-2017	KRB/07089 24	<p>1. pełnomocnictwo do wszystkich rachunków bieżących Kredytobiorcy prowadzonych w Banku; 2. zrzeczenie się prawa odwołania pełnomocnictwa oraz uczynienie go niewygasającym na wypadek śmierci</p> <p>3. poddanie się egzekucji Kredytobiorcy (zgoda na wystawianie bankowych tytułów egzekucyjnych) 4. hipoteka umowna kaucyjna łączna do kwoty 7 500 000,00 zł ustanowiona na:</p> <ul style="list-style-type: none"> — prawie własności nieruchomości zabudowanych budynkami produkcyjno-handlowymi z chłodnią oraz magazynami, położonych w Głównie przy ul. Gen. W. Sikorskiego, wpisanych do ksiąg wieczystych: KW nr LD1 G/00080093/0, KW nr LD1 G/00080235/8 oraz KW nr LD1 G/00062156/8 oraz na — prawie użytkowania wieczystego nieruchomości zabudowanych budynkami produkcyjno-handlowymi z chłodnią oraz magazynami, położonych w Głównie przy ul. Gen. W. Sikorskiego wpisanych do ksiąg wieczystych: KW nr LD1 G/00075455/8 oraz KW nr LD1 G/00074564/8, <p>(„Hipoteka”), przysługujących Kredytobiorcy w celu zabezpieczenia zaspokojenia wierzytelności Banku o zapłatę kwoty (i) Kredytu, (ii) odsetek (kapitałowych oraz, z tytułu opóźnienia) oraz (iii) należności ubocznych, w tym, Oplat i Prowizji związanych z Kredytem udzielonym na podstawie niniejszej Umowy Kredytu, jak również Kosztów, która jest wpisana w księgach wieczystych prowadzonych dla prawa własności oraz dla prawa użytkowania wieczystego nieruchomości i związanego z nim prawa własności nieruchomości, opisanych powyżej, na pierwszym miejscu,</p> <p>5. cesja praw na rzecz Banku z polisy ubezpieczeniowej nieruchomości będących przedmiotem Zabezpieczeń Kredytu, na kwotę minimum 23 600 000,00 zł</p> <p>6. weksel własny in blanco na zabezpieczenie zobowiązania kredytowego wystawiony przez Kredytobiorcę, poręczony przez Pamapol S.A. wraz z deklaracją wekslową;</p> <p>7. poddanie się egzekucji Poręczyciela wekslowego (zgoda na wystawianie bankowych tytułów egzekucyjnych)</p> <p>8. hipoteka łączna do kwoty 2 700 000,00 zł ustanowiona na —prawie własności nieruchomości zabudowanych budynkami produkcyjno-handlowymi z chłodnią oraz magazynami położonych w Głównie przy ul. Gen. W. Sikorskiego, wpisanych do ksiąg wieczystych: KW nr LD1 G/00080093/0, KW nr LD1 G/00080235/8 oraz KW nr LD1 G/00062156/8, prowadzonych przez Sąd Rejonowy w Zgierzu, V Wydział Ksiąg Wieczystych oraz na: — prawie użytkowania wieczystego nieruchomości zabudowanych budynkami produkcyjno-handlowymi z chłodnią oraz magazynami, położonych w Głównie przy ul. Gen. W. Sikorskiego wpisanych do ksiąg wieczystych: KW nr LD1 G/00075455/8 oraz KW nr LD1 G/00074564/8, prowadzonych przez Sąd Rejonowy w Zgierzu, V Wydział Ksiąg Wieczystych,</p> <p>(„Hipoteka 1”), przysługujących Kredytobiorcy w celu zabezpieczenia zaspokojenia wierzytelności Banku o zapłatę kwoty (i) Kredytu, (ii) odsetek (kapitałowych oraz, z tytułu opóźnienia) oraz (iii) należności ubocznych, w tym, Oplat i Prowizji związanych z Kredytem udzielonym na podstawie niniejszej Umowy Kredytu, jak również Kosztów, która powinna być wpisana w księgach wieczystych prowadzonych dla prawa własności oraz dla prawa użytkowania wieczystego nieruchomości i związanego z nim prawa własności nieruchomości, opisanych powyżej, na szóstym miejscu, za wyjątkiem księgi wieczystej KW nr LD1 G/00080093/0, w której Hipoteka 1 ma być wpisana na siódmym miejscu</p>	I. Aneks nr 12 z dnia 05.10.2016 r. dotyczący wydłużenia okresu kredytowania

MITMAR sp. z o.o.	Deutsche Bank PBC S.A.	20 000 000 PLN	Inwestycyjny w walucie polskiej	3 812 221	od 18-04-2007 do 15-02-2019	KIN/070643 5	1) Pełnomocnictwo nieodwołalne do dysponowania przez bank rachunkiem bieżącym 2) Weksel własny in blanco poręczony przez Pamapol S.A. 3) Hipoteka umowna zwykła łączna 3.953.022,90 PLN na zabezpieczenie kredytu oraz hipoteka umowna kaucyjna do kwoty 1.976.511,45 PLN na zabezpieczenia odsetek, opłat prowizji innych kosztów związanych z kredytem na nieruchomości położonej w Głównie KW LD1G/00062156/8, LD1G/00080235/8, LD1G/0008093/0, LD1G/00075455/8, LD1G/00074564/8 4) Cesja na rzecz banku praw z polisy ubezpieczeniowej w/w nieruchomości	I. Aneks nr 8 z dnia 12.01.2017 r. dotyczący zmiany zabezpieczenia kredytu
MITMAR sp. z o.o.	ING Bank Śląski	4 200 000 zł	obrotowy w formie linii odnawialnej	4 200 000	od 11.03.2013 do 28.09.2017	867/2013/00 000537/00	a) pełnomocnictwa do dysponowania środkami zgromadzonymi na wszystkich obecnych i przyszłych rachunkach otwartych i prowadzonych przez Bank b) globalnej cesji (warunkowej, niepotwierdzonej) należności od kontrahentów, których wartość utrzymana będzie na poziomie nie niższym niż 5.000.000,00 zł z zastrzeżeniem wyłączenia należności od podmiotów:: (i) Zakład Przetwórstwa Mięsnego "Sława" Sp. z o.o., (ii) Zakład Mięśny Dobrowolscy Sp. z o.o., (iii) Przetwórstwo Mięsne "Ted" Tadeusz Sitarski, (iv) Zakład Mięśny "Wisapis" Andrzej Jerzyk, (v) Zakład Mięśny "Kabo", (vi) Zakład Przetwórstwa Mięsnego "Ryjek" Spółka Jawna, (vii) Wielkopolska Wytwórnia Żywności "Profi" S.A., (viii) PAMAPOL S.A. c) hipoteka łączna do kwoty 7.500.000,00 zł na nieruchomościach położonych w Głównie KW LD1G/00075455/8, LDIG/00074564/8, LD1G/00080093/0, LD1G/00062156/8, LD1G/00080235/8, LD1G/00016171/2, LD1G/00006370/4 wraz z cesją praw z polisy ubezpieczeniowej d) zastaw rejestrowy na wyposażeniu nieruchomości (środki trwale jako pozycja bilansowa) będących własnością Kredytobiorcy wraz z cesją praw z polisy ubezpieczeniowej e) zastaw rejestrowy na środkach trwałych: maszynach i urządzeniach należących do Kredytobiorcy zlokalizowanych w siedzibie firmy wraz z cesją praw z polisy ubezpieczeniowej f) zastawu rejestrowego na zapasach towarów handlowych na kwotę minimum 5.000.000,00 zł, będących własnością Kredytobiorcy, zlokalizowanych w magazynach 3,5,7 i 18 w siedzibie Kredytobiorcy wraz z cesją praw z polisy ubezpieczeniowej g) poręczenia wg. prawa cywilnego Pamapol S.A. h) cesji (potwierdzonej z monitoringiem) istniejących i przyszłych należności wynikających z umów handlowych, tj. kontraktów, zleceń, zamówień i faktur, zawartych pomiędzy Kredytobiorcą a: (i) Zakład Przetwórstwa Mięsnego "Sława" Sp. z o.o., (ii) Zakład Mięśny Dobrowolscy Sp. z o.o., (iii) Przetwórstwo Mięsne "Ted" Tadeusz Sitarski, (vi) Zakład Mięśny "Wisapis" Andrzej Jerzyk, (v) Zakład Mięśny "Kabo", (vi) Zakład Przetwórstwa Mięsnego "Ryjek" Spółka Jawna, (vii) Wielkopolska Wytwórnia Żywności "Profi" S.A.	I. Aneks nr 13 z dnia 28.09.2016r. dotyczący wydłużenia okresu kredytowania II. Aneks nr 14 z dnia 29.03.2017 r. dotyczący zmiany zabezpieczenia kredytu
MITMAR sp. z o.o.	ING Bank Śląski	237 090 EUR	inwestycyjny	853 240	od 13-07-2016 do 13-07-2020	894/2016/00 000662/00	a) Hipoteka łączna umowna do kwoty 1.282.133,94 zł (dopisanie wierzytelności do istniejącej hipoteki) na nieruchomościach położonych w Głównie, powiat Zgierski, będących własnością Klienta objętych księgami wieczystymi KW nr LD1G/00006370/4, KW nr LD1G/00016171/2, KW nr LD1G/00062156/8, KW nr LD1G/00080093/0 oraz KW nr LD1G/00080235/8 prowadzonymi przez Sąd Rejonowy w Zgierzu, V Wydział Ksiąg Wieczystych oraz na przysługującym Klientowi prawie użytkowania wieczystego nieruchomości położonych w Głównie, powiat Zgierski, objętych księgami wieczystymi KW nr KW nr LD1G/00074564/8, KW nr LD1G/00075455/8, prowadzonymi przez Sąd Rejonowy w Zgierzu, Wydział V Ksiąg Wieczystych. Hipoteka stanowi również zabezpieczenie kredytu udzielonego na podstawie Umowy nr 867/2013/00000538/00 z dnia 11.01.2013 r.; b) zastaw rejestrowy na wyposażeniu nieruchomości (środki trwale, jako pozycja bilansowa) będącym własnością Klienta, zlokalizowanym w Głównie, ul. Sikorskiego 5B. c) cesja praw z polisy ubezpieczeniowej przedmiotu zabezpieczenia opisanego w lit. a) oraz b); d) oświadczenie o poddaniu się egzekucji Klienta, w trybie art. 777 § 1 pkt 5 Kodeksu postępowania cywilnego, dotyczącego obowiązku zapłaty sumy pieniężnej do wysokości 355 635,00 EUR	Nie dotyczy

Faktor	Faktorant	Data zawarcia umowy	Numer umowy	Data obowiązywania	Zabezpieczenie	Przyznany limit	Kwota wykorzystanego limitu na dzień 31.12.2016 (w zł)	Zmiana / aneks
PKO BP Faktoring	Pamapol	2009-12-16	21/12/2009	2016-12-16	weksel in blanco, cesja zgłoszonych wierzytelności	18 000 000,00 zł	11 769 376,07	I. Aneks nr 7 z dnia 16.01.2016 r. wydłużający okres finansowania do 16.12.2016 r. II. Aneks nr 8 z dnia 10.06.2016 r. dotyczący technicznego przesunięcia sublimitu na krótki okres III. Aneks nr 9 z dnia 30.06.2016 r. dotyczący zmiany wysokości sublimitu IV. Aneks nr 10 z 16.12.2016r. dotyczący wydłużenia okresu finansowania do 16.12.2017 r. V. Aneks nr 11 z dnia 17.02.2017 r. dotyczący zmiany wysokości sublimitu
PKO BP Faktoring	WZPOW Kwidzyn sp. z o.o.	2009-12-16	22/12/2009	2016-12-16	weksel in blanco, cesja zgłoszonych wierzytelności	6 000 000,00 zł	4 477 298,06	I. Aneks nr 7 z dnia 16.01.2016 r. wydłużający okres finansowania do 16.12.2016 r. II. Aneks nr 8 z dnia 10.06.2016 r. dotyczący technicznego przesunięcia sublimitu na krótki okres II. Aneks nr 8 z dnia 10.06.2016 r. dotyczący zmiany wysokości sublimitu III. Aneks nr 9 z dnia 30.06.2016 r. dotyczący zmiany wysokości sublimitu IV. Aneks nr 10 z 16.12.2016r. dotyczący wydłużenia okresu finansowania do 16.12.2017 r. V. Aneks nr 11 z dnia 17.02.2017 r. dotyczący zmiany wysokości sublimitu
Deutsche Bank Polska SA	Mitmar sp. z o.o.	2015-10-28	FZR/1522142	2016-12-29	pełnomocnictwo do rachunku bankowego, oświadczenie o poddaniu się egzekucji	2 800 000,00 zł	2 769 795,29	Aneks nr 1 z dnia 05.10.2016 r. dotyczący wydłużenia okresu finansowania

Faktor	Faktorant	Data zawarcia umowy	Numer umowy	Data obowiązywania	Zabezpieczenie	Przyznany limit	Kwota wykorzystanego limitu na dzień 31.12.2016	Zmiana / aneks
Deutsche Bank Polska SA	Mitmar sp. z o.o.	2016-02-22	FZR/1603049	2017-07-17	1. pełnomocnictwo do rachunku bankowego 2. hipoteka do kwoty 1.005.000 EUR na nieruchomościach położonych w (Głównie KW LD1G/00075455/8, LDIG/00074564/8, LD1G/00080093/0, LD1G/00062156/8, LD1G/00080235/8, LD1G/00016171/2, LD1G/00006370/4 wraz z cesją praw z polisy ubezpieczeniowej 3. weksel in blanco poręczony	670 000,00 EUR	0	-----
Deutsche Bank Polska SA	Mitmar sp. z o.o.	2016-02-22	FZR/1603016	2017-07-17	1. pełnomocnictwo do rachunku bankowego 2. hipoteka do kwoty 1.500.000 PLN na nieruchomościach położonych w Głównie KW LD1G/00075455/8, LDIG/00074564/8, LD1G/00080093/0, LD1G/00062156/8, LD1G/00080235/8, LD1G/00016171/2, LD1G/00006370/4 wraz z cesją praw z polisy ubezpieczeniowej 3. weksel in blanco poręczony	1 000 000,00 zł	391 821,41	-----
Coface Poland Factoring Sp. z o.o.	WZPOW Kwidzyn sp. z o.o.	2016-07-19	1453/2015	na czas nieokreślony	1. weksel in blanco poręczony przez Pamapol 2.cesja praw z polisy ubezpieczeniowej nr 5205 zawartej z Coface Oddział w Polsce	3 000 000,00 zł	0	-----

Bank	Zbywca	numer umowy	Data uruchomienia umowy (*)	Data obowiązywania	Zabezpieczenie	Przyznany limit (*)	Kwota wykorzystanego limitu na dzień 31.12.2016	Zmiana / aneks
mBank SA	Pamapol S.A.	Umowa dyskonta wierzytelności nr 03/049/16/Z/SO	2016-05-12	2017-04-29	cesja wierzytelności	3 800 000,00 zł	2 875 531,61	I.. Aneks nr 1 z 12.07.2017 r. dotyczący zmiany formy prezentacji dokumentów dotyczących wierzytelności II. Aneks nr 2 z 10.03.2017 r. dotyczący wydłużenia okresu finansowania do 15.09.2017 r.
mBank SA	WZPOW Kwidzyn sp. z o.o.	Umowa dyskonta wierzytelności nr 03/050/16/Z/SO	2016-05-12	2017-04-29	cesja wierzytelności	700 000,00 zł	86 679,37	I.. Aneks nr 1 z 12.07.2017 r. dotyczący zmiany formy prezentacji dokumentów dotyczących wierzytelności II. Aneks nr 2 z 10.03.2017 r. dotyczący wydłużenia okresu finansowania do 15.09.2017 r.

* Limit wynikający z umowy Umbrella Wieloproduktowa nr 03/040/13/Z/UX. Łączne wykorzystanie sublimitu dyskonta w ramach umowy nr 03/049/16/Z/SO oraz nr 03/050/16/Z/SO nie może przekroczyć 4 mln zł.

Pożyczki

W okresie sprawozdawczym oraz do momentu sporządzenia niniejszego sprawozdania spółki z Grupy Pamapol nie otrzymały / nie udzieliły pożyczek na kwoty przewyższające równowartość 10 % kapitałów własnych Emitenta.

Poręczenia

W okresie sprawozdawczym i na moment sporządzenia niniejszej informacji spółki z Grupy Pamapol nie udzieliły poręczeń łącznie jednemu podmiotowi lub jednostce zależnej od tego podmiotu, takich, że łączna wartość istniejących poręczeń stanowi równowartość co najmniej 10% kapitałów własnych Emitenta.

Wyszczególnienie udzielonych/otrzymanych poręczeń przez spółki z Grupy nie spełniających powyższego kryterium zawarte zostało w pkt 26 skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Pamapol za okres 01.01.2016 – 31.12.2016 r.

Gwarancje

W okresie objętym sprawozdaniem i na moment sporządzenia niniejszej informacji spółki z Grupy Pamapol nie udzieliły gwarancji łącznie jednemu podmiotowi lub jednostce zależnej od tego podmiotu, takich, że łączna wartość istniejących gwarancji stanowi równowartość co najmniej 10% kapitałów własnych Emitenta.

Wyszczególnienie otrzymanych przez spółki z Grupy gwarancji nie spełniających powyższego kryterium zawarte zostało w pkt 26 skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Pamapol za okres 01.01.2016 – 31.12.2016 r.

5 PERSPEKTYWY ROZWOJU GRUPY KAPITAŁOWEJ PAMAPOL I SPÓŁKI

5.1. Strategia i perspektywy rozwoju

Grupa kontynuuje rozpoczęte w 2012 r. procesy zmiany modelu biznesowego, mające na celu poprawę funkcjonowania w każdej dziedzinie działalności wszystkich spółek wchodzących w skład Grupy.

Reorganizacja wielu kluczowych obszarów funkcjonowania Grupy przyczyniła się do zwiększenia efektywności operacyjnej i płynności finansowej. Priorytety są niezmiennie w stosunku do lat ubiegłych i mają zapewnić satysfakcjonującą rentowność segmentowi produkcyjnemu, a także możliwość ciągłego podnoszenia konkurencyjności jakościowej i kosztowej przedsiębiorstwa. Obejmują prowadzenie działań w zakresie rozwoju poprzez intensyfikację działań marketingowych, rozwój działalności handlowej tj. m.in. ekspansję na rynkach zagranicznych oraz rozszerzenie kluczowych grup asortymentowych przy wykorzystaniu innowacji produktowych i form opakowań. Ponadto Emitent zakłada ciągły rozwój i optymalizację portfela produktów, mając na względzie zmieniające się oczekiwania i preferencje konsumentów.

W okresie sprawozdawczym, jak i kolejnych latach budowa wartości Grupy opiera się na stworzeniu silnej marki, wdrażaniu i rozwoju procesów biznesowych oraz wykorzystywaniu wewnętrznych przewag konkurencyjnych spółek z Grupy. Obecna struktura Grupy, jej zaplecze produkcyjne i posiadane marki stwarzają potencjał dalszego rozwoju bez konieczności przejmowania innych podmiotów z branży spożywczej.

Zarząd Pamapol S.A. będzie się koncentrował w okresie następującym po publikacji niniejszego sprawozdania nad wypracowaniem długoterminowej strategii działalności Grupy Pamapol, na okres 5 lat.

5.2. Czynniki i zdarzenia, które będą miały wpływ na wyniki

Działalność Grupy warunkują zarówno czynniki zewnętrzne, niezależne od Grupy, jak i czynniki wewnętrzne, związane bezpośrednio z działalnością Grupy.

Wśród czynników, które zdaniem Zarządu Spółki Dominującej mają największy wpływ na perspektywy rozwoju Grupy należy wymienić:

1. czynniki zewnętrzne, w tym:

- a) sytuacja ekonomiczna w kraju - przekłada się na zasobność polskiego społeczeństwa i poziom bezrobocia, co wpływa na poziom dochodów rozporządzalnych oraz zapotrzebowanie na artykuły konsumpcyjne Grupy,
- b) kształtowanie się cen surowca – występująca zmienność na rynku surowców mięsnych, warzywno-owocowych oraz opakowań wpływa na opłacalność produkcji oraz wysokość generowanych marż, przy ograniczonej możliwości przełożenia wzrostów cen na klienta,
- c) presja cenowa ze strony odbiorców oraz zmiana struktury rynku handlu detalicznego (zmniejszenie się liczby sklepów handlu tradycyjnego, wzrost segmentu dyskontów, trend konsolidacji i usieciowienia na rynku – małe i średnie sklepy coraz częściej stają się częścią sieci lub grup zakupowych i działają na zasadzie franszyzy) – przyczynia się do wzrostu konkurencji cenowej i produktowej w branży przetwórstwa i ma wpływ na poziom sprzedaży produktów i usług świadczonych przez Grupę,
- d) liczba gospodarstw jednoosobowych, opierających się o inny model zakupowy niż gospodarstwa kilkuosobowe, aktywność zawodowa kobiet, program 500+, którego szacowany całkowity wpływ na rynek to 1,1-2,5% całkowitego wzrostu sprzedaży w latach 2016-2017 (na podstawie raportu „Handel spożywczy w Polsce w latach 2010-2020”, Roland Berger), trend convenience, wzrost świadomości konsumentów i zwiększenie ich oczekiwań, patriotyzm konsumencki, udział zakupów on-line.
- e) zmiana przepisów prawa krajowego i międzynarodowego – może wpłynąć na przyszłe wyniki finansowe spółek Grupy, poprzez zwiększenie kosztów prowadzonej działalności, ograniczenia w zakresie dostępności do danych rynków zbytu, czy też zwiększenia konkurencyjności cenowej.

2. czynniki wewnętrzne, w tym:

- a) ryzyko dotyczące zawartego porozumienia restrukturyzacyjnego (szerzej opisane w pkt. 5.3.2 poniżej),
- b) optymalizacja procesów produkcyjnych oraz kontrola kosztów operacyjnych – wzrost m.in. kosztów energii, materiałów, wynagrodzeń pracowniczych wpływa na poziom rentowności Grupy,
- c) realizacja projektów rozwojowych w ramach wszystkich kategorii produktowych obsługiwanych przez Grupę – innowacyjność, sprawność we wdrażaniu nowych produktów celem dostosowania oferty do oczekiwań rynkowych,
- d) działania marketingowo-reklamowe – aktywne reakcje na potrzeby i wymagania rynku, budowanie i wsparcie sprzedaży produktów poprzez zwiększenie świadomości marki i rozpoznawalności brandu.

5.3. Istotne czynniki ryzyka i zagrożeń

5.3.1 Czynniki ryzyka związane z otoczeniem, w jakim działa Grupa

Ryzyko związane z konkurencją

Spółki z Grupy działają na rynku przetwórstwa mięsno-warzywnego, charakteryzującym się silną konkurencją. Istnieje ryzyko, iż w wyniku nasilonych działań konkurencji lub pojawienia się nowych podmiotów na rynku, Grupa nie zrealizuje zakładanych celów, lub na ich realizację będzie musiała przeznaczyć dodatkowe środki w postaci zwiększenia nakładów na marketing lub obniżenie cen, co w efekcie negatywnie wpłynie na osiąganą rentowność.

Ryzyko związane ze zmiennością przepisów prawa i ich interpretacji

Grupa funkcjonuje w otoczeniu zmieniających się przepisów prawnych, które mogą wiązać się dla danej spółki z Grupy z ryzykiem, iż kondycja finansowa ulegnie pogorszeniu, poprzez zwiększenie kosztów prowadzonej działalności, bądź ograniczenie w zakresie dostępności do danych rynków zbytu. Zmiany te dotyczą w szczególności przepisów prawa handlowego, przepisów podatkowych, przepisów regulujących działalność gospodarczą, przepisów prawa pracy i ubezpieczeń społecznych, czy też prawa z zakresu papierów wartościowych. Takie ryzyko stwarzają także interpretacje dokonywane przez sądy i inne organy dotyczące zastosowania przepisów, które są jak pokazuje praktyka bardzo często niejednoznaczne i rozbieżne.

Ryzyko związane z polityką podatkową

Istotnym elementem otoczenia przedsiębiorstwa jest otoczenie fiskalne. Polski system podatkowy ulega licznym zmianom i przeobrażeniom, na co wpływ ma m.in. zmieniająca się rzeczywistość gospodarcza. Interpretacje przepisów podatkowych w zakresie ochrony prawnej ulegają częstym zmianom, a zarówno praktyka organów skarbowych, jak i orzecznictwo sądowe w sferze opodatkowania nie są jednolite, co powoduje, że w przypadku polskiej spółki zachodzi większe ryzyko prowadzenia działalności niż w przypadku podmiotów działających w bardziej stabilnych systemach podatkowych.

Niejednolita wykładnia przepisów prawa podatkowego w otoczeniu gospodarczym czyni z polityki podatkowej przedsiębiorstwa działanie ryzykowne i wieloaspektowe.

Jednym z elementów ryzyka wynikającego z unormowań podatkowych są przepisy odnoszące się do upływu okresu przedawnienia zobowiązania podatkowego, co wiąże się z możliwością weryfikacji prawidłowości naliczenia zobowiązań podatkowych za dany okres oraz w przypadku stwierdzenia naruszeń natychmiastową wykonalnością decyzji organów podatkowych.

W przypadku przyjęcia przez organy podatkowe odmiennej od będącej podstawą wyliczenia zobowiązania podatkowego, interpretacji przepisów podatkowych, sytuacja ta może mieć istotny negatywny wpływ na działalność spółek Grupy, ich kondycję finansową, wyniki oraz perspektywy rozwoju.

Ryzyko wahań w poziomie podaży i zmian cen surowców

Podstawowymi czynnikami decydującymi o kosztach produkcji są wydatki związane z zakupem niezbędnego surowca. Grupa wykorzystuje jako surowce do produkcji swoich wyrobów głównie warzywa oraz elementy mięsne. Ceny tych surowców podlegają okresowym, często znacznym wahaniom. W przypadku warzyw decydujący wpływ na podaż, a tym samym na cenę, ma trudno przewidywalny czynnik, jakim jest pogoda. W przypadku produkcji żywca wieprzowego występują również znaczne wahania podaży i cen w Polsce, które wynikają głównie z dużego rozproszenia chowu trzody chlewnej bądź zdarzeń nadzwyczajnych związanych z jednostkami chorobotwórczymi wśród zwierząt, a w efekcie zamknięcie się części rynków eksportowych. W dłuższym okresie zasadnicze znaczenie dla każdego z rodzajów mięs, stanowiącego surowiec w Grupie ma także sytuacja na rynku paszowym i ceny zbóż na rynkach światowych. Nie bez znaczenia jest przy tym fakt powiązania giełd

towarowych z rynkami finansowymi, gdzie duże podmioty inwestujące na tych rynkach, wykorzystując zjawiska nadzwyczajne (np. klęski żywiołowe) mogą poprzez swoje działania wpływać na kształtowanie się ceny danego surowca.

Podmioty z Grupy zabezpieczają się przed wahaniami cen surowców kontraktując dostawy głównych grup warzyw z plantatorami po z góry ustalonych cenach, jak i skupując surowiec w okresie, gdy jego cena jest niska, a następnie go magazynując w miarę możliwości okresowo neutralizować ruchy cenowe na rynku mięsa, bądź wykorzystać je do zrealizowania dodatkowego zysku.

Okresowe niedobory lub nadwyżki surowca i znaczne wahania cen surowców mogą niekorzystnie wpłynąć na rentowność osiąganą przez Grupę. Ponadto nie można wykluczyć sytuacji, iż podaż niektórych surowców wykorzystywanych do produkcji będzie tak mała, iż nie pozwoli na realizację zakładanego poziomu sprzedaży. Sytuacja ta w szczególności dotyczy spółki WZPOW, która kontraktuje zasadniczą część dostaw (np. grochu i kukurydzy) i w przypadku mniejszych od zakładanych zbiorów nie będzie w stanie pozyskać świeżego surowca w ilości zapewniającej realizację planu sprzedaży. Jedynym rozwiązaniem w takiej sytuacji jest zakup warzyw mrożonych, który jest jednak droższy i tym samym niekorzystnie wpływa na osiąganą rentowność.

Ryzyko wahań w poziomie kursu walutowego

Z uwagi na fakt, iż duża część produkcji Grupy wytwarzana jest z przeznaczeniem na eksport (w 2016 r. 37% przychodów ze sprzedaży stanowiły przychody z eksportu), jak również potrzebę zakupu przez Grupę głównie surowca mięsnego zagranicą, występuje konieczność dokonywania szeregu rozliczeń w walutach obcych (głównie w EUR i USD). Ponadto część transakcji sprzedaży oraz dostaw realizowanych z kontrahentami z Polski również rozliczana jest w walutach obcych.

Ewentualne zatem negatywne wahania kursów walut obcych względem złotego mogą mieć wpływ na poziom osiąganych przez Grupę przychodów, jak również poziom bieżących kosztów prowadzonej działalności.

Spółki Grupy będąc zarówno eksporterem, jak i importerem posiadają otwartą pozycję walutową. Podmioty zabezpieczają się przed wahaniami kursu walutowego bilansując pozycje aktywów i pasywów wyrażonych w walutach obcych. W świetle polityki zabezpieczeń przed ryzykiem kursowym, spółki z Grupy nie mogą zawierać żadnych transakcji o charakterze spekulacyjnym bez uprzedniej zgody Rady Nadzorczej i Zarządu Emitenta, natomiast dopuszczalne jest zawieranie transakcji typu forward pod dany kontrakt eksportowy bądź importowy.

W celu ograniczenia ryzyka walutowego spółki z Grupy dążą do prezentowania klientom cenników w złotych, przenosząc ryzyko kursowe na nabywcę produktu (np. główni klienci z Wielkiej Brytanii czy Czech). W 2016 r. około 29 % zawartych przez Grupę transakcji sprzedaży wyrażonych było w walutach obcych oraz około 17 % kosztów dostaw wyrażonych było w walutach obcych. Główne kraje, z którymi kontrakty Grupy rozliczane są w walutach obcych to: Polska, Kanada, Rumunia, Holandia, Dania, USA i Zjednoczone Emiraty Arabskie. Do głównych krajów, z których Grupa dokonuje zakupu w walutach obcych (w tym m.in. surowca mięsnego) należą: Polska, Holandia, Francja, Belgia oraz Niemcy.

Ryzyko pogodowe

Spółką Grupy szczególnie narażoną na niekorzystne warunki pogodowe jest WZPOW Kwidzyn. Zmienność otaczających czynników atmosferycznych może wpływać na rozmiary i kontynuację prowadzonej działalności. Nieoczekiwane zmiany czynników pogodowych mogą mieć mniejszy lub większy wpływ na funkcjonowanie jednostki, czy to przez zmniejszenie wielkości przychodów i/lub zwiększenie wielkości kosztów wynikające z wyższych cen surowca oraz wpływu na poziom cen sprzedaży jego popytu i podaży, jak i ewentualne pogorszenie jakości produktów przedsiębiorstwa, co mogłoby mieć istotny negatywny wpływ na osiągnięte wyniki i sytuację finansową Grupy Emitenta.

Spółka nie stosuje obecnie zabezpieczenia ryzyka wpływu czynników pogodowych na działalność spółki w postaci transakcji na rynku derywatów pogodowych, przy czym nie wyklucza w przyszłości skorzystania z takich instrumentów.

Zagrożeniem dla przeprowadzanego w WZPOW Kwidzyn Sp. z o.o. procesu naprawczego oraz kontynuacji działalności gospodarczej w dającej przewidzieć się przyszłości, jest nieprzewidywalność warunków pogodowych mających bezpośredni wpływ na jakość i poziom zbiorów płodów rolnych w danym roku. Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania Spółka nie widzi zagrożeń ze strony braku surowców rolnych, gdyż posiada podpisane umowy kontraktacyjne gwarantujące dostępność surowców. Także zaawansowanie zasiewów jak i jakość wegetacyjna plantacji nie wskazują na chwilę obecną na pojawienie się takiego zagrożenia.

5.3.2 Czynniki ryzyka związane z działalnością Grupy

Ryzyko dotyczące działań restrukturyzacyjnych

Począwszy od 2012 r. Grupa prowadzi proces restrukturyzacji operacyjnej, w ramach którego wyznaczone zostały kierunki działania, mające przyczynić się do poprawy efektywności jej funkcjonowania oraz wzmocnienia pozycji spółek na rynku.

Zmiany organizacyjne i kadrowe miały służyć skutecznej realizacji zadań budżetowych i celów strategicznych, a także pozwolić na stworzenie struktury reagującej sprawnie na zmieniający się poziom sprzedaży i zakupów. Zmiany objęły obszary sprzedaży, marketingu, rozwoju rynku i produktów, produkcji, finansów, planowania i logistyki.

Opracowanie planów sprzedaży związanych z segmentacją klientów, analiza asortymentu pod kątem realizowanej marży, jako podstawy planowania rozwoju portfela produktów, centralizacja zakupów surowcowych i większości usługowych, reorganizacja zarządzania na poziomie Grupy, rozbudowa działu kontrolingu, optymalizacja zarządzania kapitałem obrotowym - stanowią warunek konieczny skutecznej realizacji zamierzeń rozwojowych Grupy, zarówno w sferze operacyjnej jak i funkcjach wsparcia.

Zarząd dostrzega ryzyko, iż mimo dokładania należytej staranności, przyjęte działania mogą nie przynieść spodziewanych wyników, a poniesione nakłady na zwiększenie świadomości i rozpoznawalności marki „Pamapol” mogą nie przełożyć się długofalowo na wzrost sprzedaży.

Dla pełnej realizacji zmian operacyjnych Grupa przeprowadziła również optymalizację w ramach struktury finansowania, dostosowanej do zapotrzebowania na kapitał krótko- i długoterminowy. W dniu 25 września 2014 r. zostało zawarte Porozumienie Restrukturyzacyjne dot. m.in. restrukturyzacji całości zadłużenia wynikającego z kredytów obrotowych (*szczegółowo opisane w pkt. 2.5.2.1. Sprawozdania Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej Pamapol za okres sprawozdawczy od 1 stycznia do 31 grudnia 2014 r.*). Porozumienie Restrukturyzacyjne zobowiązuje Emitenta oraz spółkę zależną WZPOW do wykonania określonych wyników finansowych oraz osiągnięcia wskaźników dotyczących majątku i źródeł finansowania.

Zamiarem Zarządu jest prawidłowa realizacja uzgodnionych warunków kredytowania. Spółka nie może jednak wykluczyć ryzyka, iż w przypadku wystąpienia i trwania przypadku naruszenia warunków umów kredytowych wynikających z Porozumienia Restrukturyzacyjnego, kredytodawcy mogą skorzystać z uprawnień w postaci m.in. podwyższenia oprocentowania lub zmiany poziomu wykorzystania limitu kredytu, co w konsekwencji miałoby istotny negatywny wpływ na działalność i sytuację finansową Grupy. Ze względu na wyniki finansowe spółki zależnej WZPOW za 2015 r. w okresie sprawozdawczym nie zostały wykonane niektóre wskaźniki określone w umowie z uwagi, iż ich konstrukcja obejmuje sumowanie danych wartości ekonomicznych za ostatnie cztery kwartały sprawozdawcze. Kalkulacja wskaźników finansowych zawartych w Porozumieniu Restrukturyzacyjnym nie uwzględniła np. zmiany sytuacji wynikającej z wprowadzonego embarga rosyjskiego oraz suszy, które miały wpływ na warunki funkcjonowania przetwórców warzyw. Podkreślenia wymaga jednak fakt, iż dotychczasowa współpraca z Bankami układa się prawidłowo, Spółki z Grupy wypełniają obowiązki informacyjne dotyczące m.in. składania okresowych sprawozdań finansowych, a także przekazywania bankom wymaganych informacji i dokumentów pozwalających na sprawdzenie informacji o sytuacji ekonomiczno-finansowej i majątkowej, umożliwiającej ocenę zdolności Spółki do terminowej spłaty zadłużenia wraz z odsetkami.

Termin obowiązywania umowy restrukturyzacyjnej upływa w dniu 30.06.2017 r. Zarząd rozpoczął z bankami rozmowy dotyczące koncepcji dalszego finansowania Grupy Pamapol na lata 2017-2020, przy czym nie wyklucza, iż finalizacja prowadzonych rozmów może nastąpić po ww. terminie tj. po dniu 30.06.2017 r., a na okres przejściowy do momentu ostatecznej decyzji zawarty zostanie stosowny aneks techniczny.

Ryzyko utraty klientów

Grupa współpracuje z hurtowniami produktów spożywczych oraz sieciami handlowymi na terenie kraju i za granicą. W ramach prowadzonych działań optymalizujących procesy zarządzania sprzedażą i marketingiem, wprowadzenia modelu zarządzania marżą kontrybucji, może wystąpić ryzyko niezaakceptowania warunków handlowych oraz utraty dużego klienta, co wpłynęłoby na zmniejszenie przychodów ze sprzedaży oraz osiągnięte wyniki przez poszczególne spółki Grupy. Podobna sytuacja miałyby miejsce, jeśli spółka z Grupy nie wywiązałaby się z warunków zawartych umów handlowych, co wiązałoby się z możliwością obciążenia karami przewidzianymi w umowach i także mogłoby mieć niekorzystny wpływ na wyniki finansowe Grupy.

Ryzyko związane z utratą wartości aktywów

Potencjalne osiąganie w kolejnych okresach sprawozdawczych niezadowalających wyników przez podmiot dominujący lub spółki zależne, może skutkować koniecznością dokonania odpisów aktualizujących oraz zmian w wartościach aktywów, które mogłyby mieć negatywny wpływ na wyniki finansowe Emitenta i Grupy.

Ryzyko związane z kadrą menedżerską

Działalność spółek Grupy oraz jej perspektywy rozwoju są w dużej mierze zależne od wiedzy, doświadczenia oraz kwalifikacji kadry zarządzającej oraz kluczowych pracowników, a w szczególności od wiedzy i doświadczenia głównych akcjonariuszy oraz Zarządu. Ich praca na rzecz spółek Grupy jest jednym z czynników, które będą decydowały o ich sukcesach. Dlatego też odejście ze spółek Grupy członków kadry zarządzającej, może mieć negatywny wpływ na działalność i sytuację finansową Grupy, osiąganę przez nią wyniki finansowe i perspektywy rozwoju.

Ryzyko związane z wprowadzaniem nowych produktów na rynek

Jednym z celów strategicznych Grupy jest wprowadzanie do oferty nowych produktów w segmentach rynku, w których Spółka posiada już ugruntowaną pozycję rynkową. W strukturach Grupy funkcjonuje zespół New Product Development (zespół ds. rozwoju produktów). Celem Zespołu jest koordynacja wszystkich spraw Grupy w zakresie badań i rozwoju produktów, od fazy pomysłu do fazy komercjalizacji. Wprowadzenie na rynek nowego produktu zawsze poprzedzane jest odpowiednimi analizami rynkowymi oraz seriami próbnymi, które mają zminimalizować ryzyko niezaakceptowania produktu przez rynek. Istnieje jednak ryzyko, iż pomimo zastosowanych procedur i dochowania należytej staranności, Spółka poniesie koszty związane z wprowadzaniem nowych produktów, a te nie odniosą sukcesu rynkowego ze względu na źle rozpoznany potencjał rynku, preferencje konsumentów lub działania konkurencji. W efekcie może to mieć niekorzystny wpływ na wyniki finansowe Spółki i Grupy.

Ryzyko związane z podatnością społeczeństwa na rozpowszechniane w środkach masowego przekazu informacje o chorobach związanych z produktami i przetworami mięsnymi

Na preferencje społeczeństwa w zakresie żywienia silny wpływ mają informacje rozpowszechniane w środkach masowego przekazu, a w szczególności informacje dotyczące chorób związanych z produktami i przetworami mięsnymi, takich jak: ptasia grypa, choroba wściekłych krów (BSE), pryszczycyca, „afery końska” czy też wykryte przypadki choroby afrykańskiego pomoru świń (ASF). Wystąpienie jednostki chorobotwórczej na terenie kraju rodzi ponadto dodatkowe koszty w zakładach produkcyjnych związane z procesami kontroli przez instytucje państwowe. Nie można wykluczyć, iż pojawienie się kolejnych przypadków tych lub innych chorób wśród zwierząt bądź informacji o podobnym charakterze może wywołać zmniejszenie popytu na produkty, a co za tym idzie na osiąganę przez Grupę wyniki finansowe.

Ryzyko związane z odpowiedzialnością za produkt

Wysoka jakość produktów jest jednym z najistotniejszych atutów spółek z Grupy, gdyż przekonanie konsumentów o dobrej jakości wyrobów danej firmy jest jednym z najważniejszych aspektów działalności firmy, szczególnie w sektorze spożywczym. Z produkcją żywności wiąże się szereg określonych wymogów i przepisów dotyczących procesów produkcyjnych czy oznaczenia produktów żywnościowych. Spółki Grupy spełniają wymagania w tym zakresie, co potwierdzają posiadane certyfikaty. Istnieje jednak ryzyko, że do sprzedaży zostanie wprowadzony wyrób niepełnowartościowy lub stanowiący zagrożenie dla zdrowia konsumentów. W takim przypadku mogą powstać w stosunku do Pamapol lub spółek z Grupy roszczenia odszkodowawcze, a dodatkowo może zostać nadszarpnięte zaufanie konsumentów, co w efekcie może niekorzystnie wpłynąć na wyniki finansowe Grupy. Spółki Grupy minimalizują to ryzyko poprzez zawarte umowy ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej od wadliwych produktów.

Wymagania dla produktów mięsnych, warzywnych itp. przed i po wprowadzeniu ich na rynek reguluje szereg przepisów prawnych odnoszących się do bezpieczeństwa mikrobiologicznego żywności, poziomu niektórych zanieczyszczeń w środkach spożywczych oraz określających kryteria higieny procesu ich wytwarzania. Regulowane prawnie są również limity pozostałości antybiotyków w środkach pochodzenia zwierzęcego, czy też zawartości DNA mięsa innego niż deklarowane na opakowaniach lub w dokumentach.

W 2013 roku w Europie wykryto proceder dotyczący zafałszowania żywności związany z obecnością końskiego DNA w produktach wołowych (tzw. „afery końska”). Taki produkt trafiał bezpośrednio lub pośrednio poprzez firmy pośredniczące do producentów różnego rodzaju produktów mięsnych, którzy po wykryciu zjawiska i rezygnacji ze współpracy z nimi przez sieci handlowe, występowali w ramach odpowiedzialności odszkodowawczej przeciwko firmom handlowym przerzucając na nie odpowiedzialność za to, że skład produktu nie był zgodny z opisem na opakowaniu.

Spółka zależna Mitmar jako firma handlowa, obecna na rynku mięsnym polskim i zagranicznym, oferująca szeroki asortyment mrożonego i chłodzonego mięsa wieprzowego, wołowego i drobiowego jest stroną procesów o roszczenia odszkodowawcze wynikające z obrotu mięsem z domieszką koniny, także w ramach instytucji przyznawania.

W związku z profilem działalności gospodarczej spółki, Mitmar od lat korzysta z ochrony ubezpieczeniowej wynikającej z posiadanej odpowiedniej polisy ubezpieczeniowej w zakresie odpowiedzialności cywilnej spółki wobec osób trzecich. Zasięg terytorialny ubezpieczenia obejmuje szkody wyrządzone na terenie całego świata z zastrzeżeniem limitów wynikających ze szczegółowych klauzul danej polisy, w tym m.in. fransyz redukcyjnych.

W okresie sprawozdawczym zakończone zostały dwa postępowanie sądowe: jedno z uwagi na zaprzestanie popierania powództwa przez powoda, a drugie z uwagi na zawarcie ugody pozasądowej, przy udziale ubezpieczyciela Spółki. W sprawie zakończonej ugodą pozasądową część odszkodowania przypadająca na Spółkę, uwzględniając ochronę wynikającą z polisy ubezpieczeniowej, nie była istotna w skali działalności przedsiębiorstwa Spółki. Ponadto w okresie sprawozdawczym prowadzone były negocjacje w sprawie zawarcia ugody sądowej w kolejnej sprawie sądowej, które doprowadziły w efekcie do zawarcia w 2017 r. ugody sądowej. Część odszkodowania przypadająca na Spółkę, uwzględniając ochronę wynikającą z polisy ubezpieczeniowej, nie była istotna w skali działalności przedsiębiorstwa Spółki.

W przypadku pozostałych postępowań sądowych wszczętych w związku ze zmieszaniem mięsa wołowego z innym surowcem mięsnym, zgodnie z informacją posiadaną przez Spółkę kwota potencjalnej szkody nie przekracza 10% kapitałów własnych Emitenta. Na obecnym etapie w większości postępowań nie jest możliwe precyzyjne określenie zakresu i wysokości szkód, ponieważ zgłoszone roszczenia w przeważającej części obejmują nieudokumentowane roszczenia o utracone korzyści, jak również zaistniała sytuacja zgłoszenia tych samych roszczeń odszkodowawczych w dwóch odrębnych postępowaniach sądowych.

Ryzyko związane z ochroną środowiska i bezpieczeństwem pracy

Spółki Grupy poddane są regulacjom prawnym z zakresu ochrony środowiska oraz bezpieczeństwa i higieny pracy. W przypadku ich naruszenia może wystąpić sytuacja związana z koniecznością zapłaty kar, opłat bądź innych roszczeń odszkodowawczych, nie wykluczając konieczności czasowego zawieszenia lub ograniczenia produkcji przez właściwe organy administracji publicznej, co z kolei mogłoby przełożyć się na sytuację Grupy.

Na terenie zakładów w Kwidzynie znajdują się chłodnie i mroźnie, w których w instalacjach chłodzących występuje amoniak. Jest to substancja niebezpieczna dla ludzi oraz środowiska naturalnego. Instalacje zawierające amoniak objęte są systemem monitoringu elektronicznego oraz są pod stałym nadzorem służb odpowiedzialnych za ich eksploatację, niemniej jednak istnieje ryzyko awarii takiej instalacji połączonej z wyciekami amoniaku.

Spółka MITMAR posiada chłodnie i mroźnie, gdzie w instalacjach chłodzących znajduje się czynnik Freon R-404, który nie jest szkodliwy dla środowiska.

Na terenie zakładu w Ruścu działa przyzakładowa oczyszczalnia ścieków. Biorąc pod uwagę obowiązujące przepisy w zakresie ochrony środowiska, jest ona niezbędnym ogniwem do działalności zakładu. Ewentualne problemy z prawidłowym funkcjonowaniem oczyszczalni ścieków mogą niekorzystnie wpłynąć na poziom produkcji zakładu, a w skrajnym przypadku mogą doprowadzić nawet do czasowego wstrzymania produkcji.

Ryzyka związane z bezpieczeństwem pracy, mimo dokładania szczególnej staranności, mogą wystąpić w każdym zakładzie Grupy i rodzić ryzyko wszczęcia postępowania sędowo-administracyjnego.

Ewentualna awaria przemysłowa spowodowana czynnikami związanymi m.in. z ochroną środowiska bądź bezpieczeństwem pracy mogłaby zakłócić proces produkcyjny i utrudnić lub uniemożliwić Spółce wywiązanie się z zawartych umów. Opóźnienia w realizacji umów lub ich nierealizowanie mogłoby mieć niekorzystny wpływ na osiągnięte przez spółki z Grupy wyniki finansowe.

Ryzyko związane z wykorzystywaniem dotacji z Unii Europejskiej

Grupa realizując inwestycje w środki trwałe wykorzystuje dotacje pochodzące z funduszy pomocowych Unii Europejskiej.

Projekty finansowane z funduszy europejskich, tak jak każde inne projekty, w trakcie realizacji napotykają na różne przeciwności, co wywołuje ryzyko niepowodzenia ich realizacji - począwszy od konieczności skutecznego i udokumentowanego rozliczenia środków finansowych otrzymanych na dany projekt, jak i udowodnienie, że inwestycja sfinansowana w ramach pomocy osiągnęła ujęte w projekcie wskaźniki i charakteryzuje się trwałością.

Spółki Grupy zawierały umowy z Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR), na podstawie których otrzymywały pomoc finansową, która przez okres 5 lat od dnia dokonania ostatniej płatności przez ARiMR (na datę niniejszego Sprawozdania ostatnia płatność wystąpiła w lutym 2015 r.) nakłada na beneficjenta umowy określone zobowiązania. Zapisy poszczególnych umów umożliwiają ARiMR jej rozwiązanie i konieczność zwrotu dotacji w kilku określonych przypadkach m.in.: (i) w przypadku przeniesienia prawa własności lub posiadania nabytych dóbr, (ii) ich wykorzystywania niezgodnie z przeznaczeniem, (iii) zaprzestania prowadzenia działalności, której służyła realizacja dotowanego projektu, ze zmianą miejsca wykonywania tej działalności. W przypadku poręczenia przez spółki z Grupy za zobowiązania innego podmiotu ryzyko zwrotu dotacji może wpłynąć także na sytuację tej spółki. Zarząd Emitenta nie widzi w chwili obecnej żadnych przesłanek do rozwiązania umów dotacji, niemniej nie może zagwarantować, iż wystąpią w przyszłości w tak odległej perspektywie czasowej.

Ryzyko związane z transakcjami z podmiotami powiązanymi

Z perspektywy przepisów prawa podatkowego pomiędzy danymi podmiotami mogą istnieć powiązania zarówno osobowe, jak i kapitałowe. Istnienie takich powiązań nakłada na podmioty szczególnie obowiązki oraz naraża je na wyższy niż w przypadku podmiotów niezależnych poziom ryzyka podatkowego. Pomiędzy spółkami Grupy występują liczne wzajemne rozrachunki handlowe. Spółki dokonują wzajemnej sprzedaży produktów, towarów i materiałów. Ceny transferowe stosowane w tych

transakcjach, mogą mieć decydujący wpływ na ostateczny obraz zysków lub strat w poszczególnych częściach Grupy, a ostatecznie także na konkurencyjność Grupy wobec innych przedsiębiorstw. Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa podatkowego takie umowy zawierane są na warunkach rynkowych. Nie można jednak wykluczyć ryzyka zakwestionowania przez organy kontroli skarbowej niektórych transakcji handlowych, co w konsekwencji może powodować określenie dodatkowych zobowiązań podatkowych lub kar związanych z naruszeniem przepisów dotyczących cen transferowych.

Ryzyko związane z zadłużeniem kredytowym, udzielonymi poręczeniami oraz stopą procentową

Spółki Grupy korzystają z finansowania zewnętrznego. Zawarte umowy dotyczą finansowania działalności bieżącej, jak i realizacji określonych projektów inwestycyjnych. Jednym z zabezpieczeń stosowanych przez instytucje finansowe, czy kontrahentów są poręczenia wzajemnych zobowiązań przez spółki Grupy. Wyszczególnienie zawartych przez Grupę umów o charakterze kredytowym, jak i udzielonych poręczeń i gwarancji znajduje się w pkt 4.9 niniejszego sprawozdania oraz w pkt 26 skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Pamapol za okres 01.01.2016 – 31.12.2016 r. Nie można wykluczyć ryzyka, iż w przypadku nieterminowej obsługi zadłużenia, banki bądź kontrahenci mogą żądać wykonania zobowiązań przez kredytobiorcę, poręczyciela/gwaranta, co w rezultacie może mieć negatywny wpływ na osiągnięte wyniki i sytuację finansową Grupy oraz utrudnienia, czy niemożność regulowania zobowiązań.

Dla pełnej realizacji zmian operacyjnych Grupa prowadziła również optymalizację w ramach struktury finansowania, dostosowanej do zapotrzebowania na kapitał krótko- i długoterminowy. W dniu 25 września 2014 r. zostało zawarte Porozumienie Restrukturyzacyjne dot. m.in. restrukturyzacji całości zadłużenia wynikającego z kredytów obrotowych (*szczegółowo opisane w pkt. 2.5.2.1. Sprawozdania Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej Pamapol za okres sprawozdawczy od 1 stycznia do 31 grudnia 2014 r.*).

Zarząd wskazuje na ryzyko wystąpienia sytuacji (w przypadku niewykonania kowenantów – klauzul umownych Porozumienia Restrukturyzacyjnego), w której kredytodawcy będą mogli skorzystać z przysługujących im uprawnień w postaci m.in. podwyższenia oprocentowania lub zmiany poziomu wykorzystania limitu kredytu – co w konsekwencji miałyby to istotny negatywny wpływ na działalność, sytuację finansową i wyniki Grupy (*zob. „Ryzyko dotyczące działań restrukturyzacyjnych” powyżej*).

W związku z finansowaniem swojej działalności kredytami bankowymi oraz leasingiem, opartymi na zmiennej stopie procentowej Grupa jest narażona na ryzyko stopy procentowej (stan zadłużenia na koniec okresu sprawozdawczego określony w pkt 4.1 niniejszego sprawozdania). W przypadku wzrostu stóp procentowych bądź podwyższenia oprocentowania udzielonych kredytów na skutek niewykonania klauzul umownych w zakresie oczekiwanych wskaźników finansowych, zwiększą się również koszty finansowe ponoszone przez Grupę, co będzie miało negatywny wpływ na osiągnięte przez nią wyniki finansowe.

Ryzyko związane z cenami i dostępnością opakowań

Grupa do pakowania produkowanych wyrobów wykorzystuje głównie szklane słoiki oraz metalowe puszki. Spółki Grupy odczuwają z jednej strony presję dostawców opakowań na podnoszenie cen, z drugiej zaś ich ograniczone moce wytwórcze mogą powodować opóźnienia w dostawach czy wyznaczanie limitów dostaw. Istnieje ryzyko, że niektóre spółki z Grupy (Pamapol, WZPOW) będą zmuszone kupować opakowania po wyższych cenach, a także zagrożona może być ciągłość dostaw opakowań, co w skrajnych przypadkach może doprowadzić do konieczności wstrzymania produkcji. Mogłoby to mieć istotny negatywny wpływ na wyniki finansowe osiągnięte przez Grupę. W celu zabezpieczenia się przed tego typu ryzykiem, wprowadzona została strategia dywersyfikacji form opakowań dla poszczególnych grup asortymentowych, wskazująca na wykorzystanie np. puszek, czy kartoników „tetra pack” do produkcji części wyrobów Grupy. Ponadto Emitent opracował nową linię dań gotowych gdzie zastosował innowacyjne opakowanie - plastikowy kubek convenience. Dodatkowo, w celu zniwelowania ryzyka braku ciągłości dostaw opakowań szklanych i metalowych oraz

niewystarczających limitów, podjęto działania mające na celu centralizację dostaw opakowań w Grupie. Większość dostaw opakowań w Grupie odbywa się poprzez spółkę Pamapol.

Ryzyko związane z sezonowością sprzedaży

Sprzedaż zarówno Pamapol S.A. jak i spółek zależnych charakteryzuje się sezonowością. W Pamapol S.A. najwyższa sprzedaż występuje w okresie letnim, natomiast najniższa sprzedaż w ubiegłych latach odnotowywana była w okresie I kwartału (wyjątkowy w tym względzie był I kw. 2015 r. ze względu na opisany w raporcie bieżącym nr 1/2015 kontrakt na sprzedaż w tym kwartale konserw wieprzowych do Rumunii). Różnica w spadku przychodów ze sprzedaży pomiędzy najlepszym i najgorszym kwartałem w poprzednich latach wynosiła nawet 30% (w 2015 r. roku nie przekraczała 20%, a w 2016 r. w granicach do 30%). Z kolei w WZPOW okres zwiększonej sprzedaży występuje w miesiącach zimowym, szczególnie przed świętami Bożego Narodzenia oraz przed Wielkanocą. Niższy wolumen sprzedaży jest odnotowywany z kolei w miesiącach letnich. Różnica w spadku przychodów ze sprzedaży pomiędzy najlepszym i najgorszym kwartałem nie przekracza 30%. W przypadku MITMAR wahania w poziomie generowanych przychodów ze sprzedaży w ciągu roku między miesiącem o najwyższej i miesiącem o najniższej sprzedaży nie są znaczące. Wzrost przychodów ze sprzedaży zauważalny jest w okresach przedświątecznych oraz w okresach letnich.

Realizacja zamówień w miesiącach o największej sprzedaży wymaga zapewnienia wyższego poziomu kapitału obrotowego w danym okresie, celem realizacji produkcji wyrobów na zapas. Ponadto po okresie zwiększonej sprzedaży przez pewien czas utrzymują się podwyższone poziomy należności handlowych. Powyższe czynniki powodują, że właściwa ocena sytuacji finansowej Spółki i Grupy powinna być dokonywana przy uwzględnieniu sezonowości w prowadzonej działalności.

Ryzyko związane z presją płacową

Różnica w poziomach wynagrodzeń pomiędzy Polską, a Europą Zachodnią jest jednym z czynników, który sprawia, iż Grupa posiada przewagę kosztową i może skutecznie konkurować na rynku Unii Europejskiej. Istnieje ryzyko, że w związku ze zmianami zachodzącymi na rynku pracy wynikającymi m.in. z programów rządowych, rozwiązań dotyczących płacy minimalnej, formy zatrudnienia, a także poziomu bezrobocia i dostępności pracowników w danych regionach kraju, zmniejszać się będzie różnica w poziomie wynagrodzeń pomiędzy Polską, a krajami Europy Zachodniej, co w konsekwencji może mieć niekorzystny wpływ na poziom kosztów pracy i wyniki finansowe Grupy. Ponadto w WZPOW działają związki zawodowe. Nie można wykluczyć, że związki te będą chciały wykorzystać swoją pozycję do wywierania na zarząd i właścicieli presji płacowej.

Ryzyko związane ze strukturą akcjonariatu

Podmiotem pośrednio dominującym względem Spółki są Panowie Paweł Szataniak i Mariusz Szataniak, którzy poprzez spółkę Amerykanka Struktura sp. z o.o. SKA (Znaczący Akcjonariusze) posiadają większościowy pakiet akcji w liczbie uprawniającej do wykonywania większości głosów na Walnym Zgromadzeniu Spółki i w związku z tym ma decydujący wpływ na działalność Pamapol S.A.

Tak ukształtowana struktura akcjonariatu Spółki oznacza możliwość przegłosowywania przez Znaczących Akcjonariuszy uchwał w zakresie większości spraw rozstrzyganych na Walnym Zgromadzeniu. Daje również możliwość blokowania uchwał Walnego Zgromadzenia, które w ocenie Znaczących Akcjonariuszy będą niekorzystne lub mogłyby doprowadzić do rozwodnienia ich udziału w kapitale zakładowym Emitenta. W związku z tym mogą wystąpić sytuacje, w których interesy Znaczących Akcjonariuszy okażą się rozbieżne z interesami pozostałych akcjonariuszy lub z interesami Emitenta, co mogłoby mieć istotny wpływ na perspektywy rozwoju, osiągnięte wyniki i sytuację finansową Emitenta.

5.4. Informacje o prognozach

Emitent, jak i Grupa Pamapol S.A. nie publikowała prognoz wyników na 2016 r. ani na kolejne lata obrotowe.

5.5. Ocena możliwości realizacji zamierzeń inwestycyjnych

Spółki Grupy Pamapol przeprowadzają systematyczne działania inwestycyjno-modernizacyjne, mające głównie na celu zwiększenie efektywności i innowacyjności produkcji oraz ograniczenia kosztów funkcjonowania.

W 2017 r. Grupa Pamapol przewiduje kolejne inwestycje rzeczowe głównie o charakterze odtworzeniowo-produkcyjnym, których celem będzie przede wszystkim doskonalenie procesów produkcyjnych i magazynowych, rekonstrukcja parku maszyn / linii technologicznych, poprawa ich efektywności i wydajności, zmniejszenie zużycia mediów oraz poprawa bezpieczeństwa pracy / eksploatacji.

Jednym z ww. elementów będzie inwestycja związana z modernizacją posiadanych tuneli zamrażalniczych w WZPOW Kwidzyn, obejmująca także zakup nowego tunelu. W wyniku tego procesu oprócz zwiększenia mocy produkcyjnych spółka szacuje, iż uzyska oszczędności w zużyciu energii elektrycznej, kosztach wynagrodzeń poprzez zmniejszenie pracochłonności jak również poprzez obniżenie strat w półfabrykacie podczas jego sortowania, co finalnie wpłynie na obniżenie technicznego kosztu wytworzenia produktu.

Przy spełnieniu głównych założeń planu finansowego, rzeczowe nakłady inwestycyjne mają zostać sfinansowane przez spółki Grupy przy wykorzystaniu środków własnych (dochody z działalności operacyjnej), leasingu oraz pożyczki z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

6 WŁADZE SPÓŁKI

6.1. Skład organów zarządzających i nadzorujących

Pamapol S.A.

Zarząd Spółki

W okresie od 1 stycznia 2016 r. do 3 marca 2016 r. w skład Zarządu wchodził:

- Robert Jankowski	– Prezes Zarządu
- Krzysztof Półgrabia	– Wiceprezes Zarządu
- Igor Fortuna	– Członek Zarządu
- Jacek Biańczak	– Członek Zarządu

W dniu 3 marca 2016 r. wpłynęło do Spółki oświadczenie o rezygnacji z pełnienia z dniem 3 marca 2016 r. funkcji w Zarządzie złożone przez Pana Jacka Biańczaka – Członka Zarządu (raport bieżący nr 7/2016).

W związku ze złożoną rezygnacją od dnia 4 marca 2016 r. Zarząd Spółki działa w składzie 3-osobowym. W okresie od 3 marca 2016 r. do dnia publikacji sprawozdania w skład Zarządu wchodzi:

- Robert Jankowski	– Prezes Zarządu
- Krzysztof Półgrabia	– Wiceprezes Zarządu
- Igor Fortuna	– Członek Zarządu

Rada Nadzorcza

W okresie od 1 stycznia 2016 r. do 31 grudnia 2016 r. w skład Rady Nadzorczej wchodził:

- Paweł Szataniak – Przewodniczący Rady Nadzorczej
- Mariusz Szataniak – Zastępca Przewodniczącego Rady Nadzorczej,
- Rafał Tuzimek – Sekretarz Rady Nadzorczej, Członek Niezależny Rady Nadzorczej
- Przemysław Chabowski – Członek Rady Nadzorczej
- Piotr Kamiński – Członek Niezależny Rady Nadzorczej

Do dnia publikacji sprawozdania skład Rady Nadzorczej nie uległ zmianie.

WZPOW Sp. z o.o.

Zarząd Spółki

W okresie od 1 stycznia 2016 r. do 3 marca 2016 r. w skład Zarządu wchodził:

- Michał Jęczmyk – Prezes Zarządu
- Krzysztof Półgrabia – Wiceprezes Zarządu
- Jacek Biańczak – Członek Zarządu
- Mieczysław Sekuła – Członek Zarządu

W dniu 3 marca 2016 r. Pan Jacek Biańczak złożył oświadczenie o rezygnacji z pełnienia z tym dniem funkcji Członka Zarządu Spółki.

W okresie od 3 marca 2016 r. do dnia publikacji sprawozdania w skład Zarządu wchodził:

- Michał Jęczmyk – Prezes Zarządu
- Krzysztof Półgrabia – Wiceprezes Zarządu
- Mieczysław Sekuła – Członek Zarządu

Rada Nadzorcza

W okresie od 1 stycznia 2016 r. do 31 grudnia 2016 r. w skład Rady Nadzorczej wchodził:

- Paweł Szataniak – Przewodniczący Rady Nadzorczej
- Mariusz Szataniak – Członek Rady Nadzorczej
- Przemysław Chabowski – Członek Rady Nadzorczej

Do dnia publikacji sprawozdania skład Rady Nadzorczej nie uległ zmianie.

Mitmar Sp. z o.o.

Zarząd Spółki

W okresie od 1 stycznia 2016 r. do 3 marca 2016 r. w skład Zarządu wchodził:

- Krzysztof Półgrabia – Prezes Zarządu
- Jacek Biańczak – Wiceprezes Zarządu
- Igor Fortuna – Członek Zarządu

W dniu 3 marca 2016 r. Pan Jacek Białczak złożył oświadczenie o rezygnacji z pełnienia z tym dniem funkcji Wiceprezesa Zarządu Spółki.

W okresie od 3 marca 2016 r. do dnia publikacji sprawozdania w skład Zarządu wchodzi:

- Krzysztof Półgrabia – Prezes Zarządu
- Igor Fortuna – Członek Zarządu

Rada Nadzorcza

W okresie od 1 stycznia 2016 r. do 31 grudnia 2016 r. w skład Rady Nadzorczej wchodzi:

- Paweł Szataniak – Przewodniczący Rady Nadzorczej
- Mariusz Szataniak – Członek Rady Nadzorczej
- Robert Jankowski – Członek Rady Nadzorczej

Do dnia publikacji sprawozdania skład Rady Nadzorczej nie uległ zmianie.

6.2. Opis działania i uprawnienia organów zarządzających i nadzorujących oraz informacja o komitetach

Zasady działania Zarządu

Szczegółowy tryb pracy Zarządu oraz podział kompetencji pomiędzy poszczególnymi członkami Zarządu określa Statut Spółki oraz Regulamin Zarządu uchwalony przez Zarząd i zatwierdzony przez Radę Nadzorczą.

Do składania oświadczeń woli i podpisywania dokumentów w imieniu Spółki upoważnieni są:

- dwaj członkowie Zarządu łącznie, lub członek Zarządu łącznie z prokurentem lub pełnomocnikiem w granicach umocowania, w zakresie rozporządzania prawem lub zaciągania zobowiązań o wartości wyższej niż 500.000 zł (pięćset tysięcy złotych),
- członek Zarządu samodzielnie w zakresie rozporządzania prawem lub zaciągania zobowiązania o wartości nie wyższej niż 500.000 zł (pięćset tysięcy złotych).

Ustanowienie prokury wymaga zgody wszystkich członków Zarządu. Odwołać prokurę może każdy członek Zarządu.

Do dokonywania czynności prawnych lub faktycznych może być ustanowiony pełnomocnik lub pełnomocnicy Spółki działający samodzielnie lub łącznie w granicach udzielonego im pełnomocnictwa. Udzielenie i odwołanie pełnomocnictwa następuje w trybie przewidzianym do składania oświadczeń woli w imieniu Spółki.

Członek Zarządu nie może bez zgody Rady Nadzorczej zajmować się interesami konkurencyjnymi ani też uczestniczyć w spółce konkurencyjnej jako wspólnik spółki cywilnej, spółki osobowej lub jako członek organu spółki kapitałowej bądź uczestniczyć w innej konkurencyjnej osobie prawnej jako członek organu. Zakaz ten obejmuje także udział w konkurencyjnej spółce kapitałowej, w przypadku posiadania w niej przez członka Zarządu co najmniej 10% udziałów albo akcji bądź prawa do powołania co najmniej jednego członka Zarządu.

Zarząd zobowiązany jest sporządzić sprawozdanie finansowe oraz sprawozdanie z działalności Spółki nie później niż w ciągu trzech miesięcy po upływie roku obrotowego.

Prezes Zarządu kieruje pracami Zarządu, w szczególności koordynuje, nadzoruje oraz organizuje pracę członków Zarządu a także zwołuje i przewodniczy posiedzeniom Zarządu. W przypadku równości głosów „za” i „przeciw” podczas głosowania nad uchwałą, głos Prezesa Zarządu decyduje o wyniku głosowania.

Członkowie Zarządu mogą być zatrudniani przez Spółkę na podstawie umowy o pracę lub innej umowy albo otrzymywać wynagrodzenie za pełnienie funkcji w organie Spółki.

W umowach pomiędzy Spółką a członkami Zarządu oraz w sporach z nimi Spółkę reprezentuje Rada Nadzorcza. Umowy, w tym umowy o pracę z członkami Zarządu podpisuje w imieniu Rady Nadzorczej jej Przewodniczący ustalając wysokość ich wynagrodzenia oraz premii, po uprzednim zatwierdzeniu treści takich umów, wysokości wynagrodzenia oraz premii uchwałą Rady Nadzorczej. W razie nieobecności Przewodniczącego Rady Nadzorczej umowy podpisuje Zastępca Przewodniczącego Rady Nadzorczej. W tym samym trybie dokonuje się innych czynności związanych ze stosunkiem pracy członka Zarządu.

Zawieszenie w czynnościach poszczególnych lub wszystkich członków Zarządu Spółki może nastąpić z ważnych powodów w drodze uchwały Rady Nadzorczej.

Uchwał Zarządu wymaga podejmowanie decyzji w następujących sprawach:

- 1) sprawy, o których rozpatrzenie Zarząd zwraca się do Rady Nadzorczej lub Walnego Zgromadzenia zgodnie z przepisami Kodeksu spółek handlowych lub Statutem;
 - 2) przekazanie poszczególnym członkom Zarządu spraw lub kategorii spraw nie przekraczających zakresu zwykłych czynności Spółki do samodzielnego prowadzenia;
 - 3) ustalanie strategii Spółki oraz zasad jej polityki w podstawowych zakresach działalności;
 - 4) przygotowanie rocznego budżetu Spółki i wieloletnich planów rozwoju Spółki;
 - 5) zaciąganie przez Spółkę zobowiązań (w tym udzielanie gwarancji i poręczeń) lub dokonywanie wydatków i rozporządzeń prawami w ramach pojedynczej transakcji albo dwu lub więcej powiązanych transakcji o wartości stanowiącej równowartość co najmniej 10% kapitałów własnych Spółki według ostatniego zaudytowanego sprawozdania finansowego - nie przewidzianych w zatwierdzonym budżecie;
- W przypadku zobowiązań wynikających z umów wieloletnich przez wartość zobowiązania rozumie się łączną wartość świadczeń Spółki wynikających z tych umów, określoną dla całego okresu ich obowiązywania. W przypadku zobowiązań wynikających z umów zawartych na czas nieoznaczony wartością zobowiązań z tych umów jest łączna wartość świadczeń Spółki wynikających z zawartych umów w okresie 3 lat. W przypadku braku możliwości określenia wartości świadczeń wynikających z zawartej umowy należy określić jej szacunkową wartość. W razie gdy zobowiązanie Spółki bądź wartość rzeczy lub prawa wyrażone są w walucie obcej, wartość zobowiązania, wydatku bądź rozporządzenia należy obliczać według średniego kursu Narodowego Banku Polskiego z ostatniego dnia miesiąca poprzedzającego zawarcie umowy, z której wynikać ma zobowiązanie, wydatek bądź rozporządzenie;
- 6) nabywanie lub objęcie udziałów lub akcji w innych spółkach;
 - 7) zbycie składników majątku trwałego Spółki lub spółki zależnej od Spółki, których wartość przekracza 10 % (dziesięć procent) wartości księgowej netto środków trwałych, odpowiednio: Spółki lub spółki zależnej Spółki, ustalonej na podstawie ostatniego zaudytowanego sprawozdania finansowego odpowiednio: Spółki lub spółki zależnej Spółki, z wyłączeniem tych, które stanowią zapasy zbywalne w ramach normalnej działalności Spółki lub spółki zależnej;
 - 8) ustanowienie na nieruchomościach ograniczonego prawa rzeczowego;
 - 9) występowanie do innych organów Spółki z wnioskami lub opiniami w sytuacjach przewidzianych w Kodeksie spółek handlowych i Statucie;
 - 10) przyjęcie sprawozdania z działalności Spółki oraz sprawozdania finansowego za dany rok obrotowy, przyjęcie wniosków co do podziału zysków lub pokrycia strat;

- 11) przyjmowanie Regulaminu Zarządu;
- 12) przyjmowanie Regulaminu Organizacyjnego Spółki;
- 13) udzielanie prokury – z uwzględnieniem konieczności zgody wszystkich członków Zarządu na jej ustanowienie;
- 14) zwoływanie Walnego Zgromadzenia oraz określenie jego porządku obrad;
- 15) podejmowanie postanowień o zwolnieniach grupowych.

Zarząd Spółki nie posiada uprawnień do podjęcia decyzji o emisji lub wykupie akcji.

Zasady działania Rady Nadzorczej

Rada Nadzorcza działa w oparciu o Kodeks spółek handlowych, Statut Spółki, oraz uchwalony przez Walne Zgromadzenie Regulamin, który szczegółowo określa tryb pracy Rady.

Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad działalnością Spółki.

Do kompetencji Rady Nadzorczej należy w szczególności:

- ocena sprawozdania finansowego Spółki za ubiegły rok obrotowy w zakresie jego zgodności z księgami i dokumentami oraz ze stanem faktycznym,
- ocena sprawozdania Zarządu z działalności Spółki w ubiegłym roku obrotowym w zakresie jego zgodności z księgami i dokumentami oraz ze stanem faktycznym oraz ocena wniosków Zarządu co do podziału zysku albo pokrycia straty,
- składanie Walnemu Zgromadzeniu pisemnego sprawozdania z wyników czynności, o których mowa powyżej,
- powoływanie i odwoływanie członków Zarządu,
- wyrażanie zgody dla członka Zarządu na prowadzenie interesów konkurencyjnych wobec Spółki, udział w spółkach konkurencyjnych jako wspólnik jawny lub członek władz takiej spółki,
- zawieszenie w czynnościach z ważnych powodów członka Zarządu lub całego Zarządu,
- delegowanie członka lub członków Rady do czasowego wykonywania czynności członków Zarządu w razie zawieszenia lub odwołania członków Zarządu, czy też całego Zarządu lub gdy Zarząd z innych powodów nie może działać,
- zatwierdzenie regulaminu Zarządu Spółki,
- zatwierdzanie rocznych budżetów Spółki oraz rocznych i wieloletnich planów rozwoju Spółki,
- wyrażenie zgody na zaciągnięcie przez Spółkę zobowiązań lub dokonywanie wydatków i rozporządzeń prawami w ramach pojedynczej transakcji albo dwu lub więcej powiązanych transakcji o wartości stanowiącej równowartość co najmniej 10% kapitałów własnych Spółki według ostatniego zaudytowanego sprawozdania finansowego – nie przewidzianych w zatwierdzonym budżecie.

W przypadku zobowiązań wynikających z umów wieloletnich przez wartość zobowiązania rozumie się łączną wartość świadczeń Spółki wynikających z tych umów, określoną dla całego okresu ich obowiązywania. W przypadku zobowiązań wynikających z umów zawartych na czas nieoznaczony wartością zobowiązań z tych umów jest łączna wartość świadczeń Spółki wynikających z zawartych umów w okresie 3 lat. W przypadku braku możliwości określenia wartości świadczeń wynikających z zawartej umowy należy określić jej szacunkową wartość. W razie gdy zobowiązanie Spółki bądź wartość rzeczy lub prawa wyrażone są w walucie obcej, wartość zobowiązania, wydatku bądź rozporządzenia należy obliczać według średniego kursu Narodowego Banku Polskiego z ostatniego dnia miesiąca poprzedzającego zawarcie umowy, z której wynikać ma zobowiązanie, wydatek bądź rozporządzenie,

- wyrażenie zgody na nabycie lub objęcie udziałów lub akcji w innych spółkach,
- wyrażenie zgody na zbycie składników majątku trwałego Spółki lub spółki zależnej od Spółki, których wartość przekracza 10% (dziesięć procent) wartości księgowej netto środków trwałych,

odpowiednio: Spółki lub spółki zależnej Spółki, ustalonej na podstawie ostatniego zaudytowanego sprawozdania finansowego odpowiednio: Spółki lub spółki zależnej Spółki, z wyłączeniem tych, które stanowią zapasy zbywalne w ramach normalnej działalności przedsiębiorstwa,

- zawieranie umów pomiędzy Spółką a członkami Zarządu. Uchwała w sprawie zawarcia powyższych umów nie może być podjęta, jeśli jeden Członek Niezależny wyraził pisemnie uzasadniony sprzeciw, chyba że pozostali Członkowie Niezależni wyrazili zgodę na zawarcie takiej umowy,
- wyrażanie zgody na zawieranie umów pomiędzy Spółką lub jej podmiotem zależnym, a akcjonariuszami Spółki oraz podmiotami powiązаныmi z akcjonariuszami i członkami Zarządu w każdym przypadku oraz z pracownikami Spółki podległymi bezpośrednio członkom Zarządu w przypadku zawarcia pojedynczej umowy lub serii powiązanych umów o wartości przekraczającej kwotę złotych stanowiącą równowartość 15.000 USD (piętnaście tysięcy dolarów amerykańskich), ustalonej według średniego kursu wymiany USD ogłoszonego przez NBP z dnia poprzedzającego wystąpienie o taką zgodę.
Uchwała w sprawie wyrażenia zgody na zawieranie powyższych umów nie może być podjęta, jeśli Członek Niezależny wyraził pisemnie uzasadniony sprzeciw, chyba że pozostali Członkowie Niezależni wyrazili zgodę na zawarcie takich umów.
- ustalenie zasad wynagradzania Zarządu. Uchwała w sprawie ustalenia zasad wynagradzania Zarządu może być podjęta, jeśli choć jeden Członek Niezależny (w 5-cio i 6-cio osobowej Radzie Nadzorczej) lub dwóch Członków Niezależnych (w 7 osobowej Radzie Nadzorczej) wyraziło zgodę na treść ustalonych zasad wynagradzania,
- wybór biegłego rewidenta przeprowadzającego badanie sprawozdania finansowego Spółki. Uchwała w sprawie wyboru biegłego rewidenta przeprowadzającego badanie sprawozdania finansowego może być podjęta, jeśli choć jeden Członek Niezależny wyraził zgodę na wybór biegłego. Sprzeciw Członka Niezależnego wobec propozycji wyboru biegłego rewidenta powinien być pisemnie uzasadniony.

W obrębie Rady Nadzorczej nie zostały powołane komitety do zadań szczególnych. Biorąc pod uwagę, że Rada Nadzorcza IV Wspólnej Kadencji Pamapol S.A. składa się z 5 osób, w związku z postanowieniami art. 86 ust.3 Ustawy z dnia 7 maja 2009 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz nadzorze publicznym Walne Zgromadzenie powierzyło Radzie Nadzorczej wykonywanie zadań Komitetu Audytu. Rada Nadzorcza wykonuje zadania Komitetu Audytu kolegialnie. Do ustawowych zadań w tym zakresie należą w szczególności:

1. monitorowanie procesu sprawozdawczości finansowej;
2. monitorowanie skuteczności systemów kontroli wewnętrznej, audytu wewnętrznego oraz zarządzania ryzykiem;
3. monitorowanie wykonywania czynności rewizji finansowej;
4. monitorowanie niezależności biegłego rewidenta i podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych, w tym w przypadku świadczenia usług, o których mowa w art. 48 ust. 2 Ustawy o biegłych rewidentach, takich jak np. usługowe prowadzenie ksiąg rachunkowych i podatkowych, doradztwo podatkowe.

Ponadto wykonując zadania Komitetu Audytu Rada Nadzorcza zapoznaje się pisemnymi informacjami podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych o istotnych kwestiach dotyczących czynności rewizji finansowej, w tym w szczególności o znaczących nieprawidłowościach systemu kontroli wewnętrznej jednostki w odniesieniu do procesu sprawozdawczości finansowej, zagrożeniach niezależności podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych oraz czynnościach zastosowanych w celu ograniczenia tych zagrożeń.

Opisane powyżej zadania komitetu audytu wykonywane są głównie w oparciu o wysokie kompetencje zawodowe w zakresie finansów dwóch członków niezależnych Rady Nadzorczej – Pana Rafała Tuzimka oraz Pana Piotra Kamińskiego.

6.3. Stan posiadania akcji Pamapol S.A. oraz akcji i udziałów w podmiotach powiązanych przez osoby zarządzające i nadzorujące

Na dzień 31 grudnia 2016 r. stan posiadania akcji przez osoby zarządzające i nadzorujące przedstawiał się następująco:

1. Piotr Kamiński – Członek Niezależny Rady Nadzorczej posiadał 10.100 akcji zwykłych na okaziciela Pamapol S.A.,
2. Rafał Tuzimek – Członek Niezależny Rady Nadzorczej posiadał 10.000 akcji zwykłych na okaziciela Pamapol S.A.,
3. Robert Jankowski – Prezes Zarządu posiadał 20.100 akcji zwykłych na okaziciela Pamapol S.A.,
4. Krzysztof Półgrabia – Wiceprezes Zarządu Pamapol S.A. ds. Ekonomiczno-Finansowych posiadał 53.071 akcji zwykłych na okaziciela Pamapol S.A.,
5. Igor Fortuna – Członek Zarządu Pamapol S.A. posiadał 20.200 akcji zwykłych na okaziciela Pamapol S.A.,
6. Jacek Białczak – do dnia 3 marca 2016 r. Członek Zarządu, obecnie Dyrektor Generalny Logistyki i Zakupów posiadał 20.100 akcji zwykłych na okaziciela Pamapol S.A.

Stany posiadania akcji Pamapol S.A. przez Przewodniczącego i Zastępcę Przewodniczącego Rady Nadzorczej – Pana Pawła Szataniaka i Mariusza Szataniaka zostały przedstawione w punkcie 7.4. Sprawozdania *Akcjonariusze posiadający bezpośrednio lub pośrednio znaczne pakiety akcji.*

Na dzień sporządzenia niniejszego Sprawozdania stan posiadania akcji Pamapol S.A. przez osoby zarządzające i nadzorujące nie uległ zmianie.

Osoby zarządzające i nadzorujące nie posiadają uprawnień do akcji Pamapol S.A. ani udziałów w jednostkach powiązanych.

6.4. Wynagrodzenie, nagrody i warunki umów o pracę Członków Zarządu oraz Rady Nadzorczej w 2016 roku

Spółka nie posiada sformalizowanej polityki wynagrodzeń.

Ogólny system wynagrodzeń obowiązujący w Spółce oparty jest na zasadach ogólnych wynikających z przepisów kodeksu pracy.

Zgodnie z obowiązującą polityką zatrudnienia świadczenie pracy na rzecz Spółki odbywa się w oparciu o zawarte odrębnie dla każdego pracownika umowy o pracę. Spółka nie stosuje praktyki zawierania umów cywilnoprawnych (np. kontrakty menedżerskie) przewidujących świadczenie usług zarządzania, czy też innych usług o podobnym charakterze na rzecz Spółki.

Wynagrodzenie wszystkich pracowników Spółki składa się z części stałej i części zmiennej (premii). Wysokość wynagrodzenia uzależniona jest w szczególności od rodzaju wykonywanej pracy, kwalifikacji wymaganych do jej wykonywania, przy uwzględnieniu ilości i jakości świadczonej pracy. Część zmienna jest uzależniona od wyników w obszarze, za który dany pracownik ponosi odpowiedzialność (np. w dziale handlowym od wzrostu poziomu sprzedaży, poziomu marży; w dziale produkcji: od wydajności, czy wzrostu poziomu jakości) lub posiada charakter uznaniowy. Wynagrodzenia Członków Zarządu są ustalane przez Radę Nadzorczą. Członkowie Zarządu otrzymują stałe wynagrodzenie miesięczne na podstawie zawartych umów o pracę, przysługuje im ponadto premia pieniężna o charakterze uznaniowym (zmiennym) wypłacana w okresach miesięcznych. Członkowie Zarządu otrzymują ponadto stałe wynagrodzenie z tytułu pełnienia funkcji we władzach spółek zależnych. Zasady dotyczące wypłaty odpraw opierają się na zasadach ogólnych wynikających z przepisów kodeksu pracy.

Pomiędzy osobami zarządzającymi a spółkami Grupy Pamapol nie zostały zawarte jakiegokolwiek umowy, przewidujące rekompensatę w przypadku rezygnacji lub zwolnienia z zajmowanego stanowiska bez

ważnej przyczyny lub gdy ich odwołanie lub zwolnienie następuje z powodu połączenia Spółki przez przejęcie.

Członkom Zarządu i kluczowym menedżerom nie przysługują pozafinansowe składniki wynagrodzenia.

W roku 2016 nie nastąpiły w Spółce zmiany polityki wynagrodzeń.

W ocenie Spółki stosowany w praktyce system wynagrodzeń gwarantuje bieżącą i długoterminową realizację celów i zamierzeń Spółki oraz stanowi rękojmię skutecznego zarządzania zarówno w obszarze Spółki jak i Grupy Kapitałowej.

6.4.1 Pamapol S.A.

Wynagrodzenie Członków Zarządu

<i>Imię i nazwisko</i>	<i>Funkcja</i>	<i>Okres pełnienia funkcji w okresie sprawozdawczym</i>	<i>Wynagrodzenie brutto</i>	<i>Premie wypłacone lub należne</i>	<i>Razem za 2016 r.</i>
Robert Jankowski	Prezes Zarządu	cały rok 2016	466 259,17 zł	134 000,00 zł	600 259,17 zł
Krzysztof Półgrabia	Wiceprezes Zarządu	cały rok 2016	378 763,65 zł	121 000,00 zł	499 763,65 zł
Jacek Białczak	Członek Zarządu	do 03.03.2016 r.	13 554,19 zł *	31 000,00 zł *	44 554,19 zł *
Igor Fortuna	Członek Zarządu	cały rok 2016	295 968,75 zł	76 500,00 zł	372 468,75 zł

* Pan Jacek Białczak do dnia 03.03.2016 r. był członkiem zarządu Spółki, obecnie jest zatrudniony na stanowisku Dyrektor Generalny Logistyki i Zakupów – łączne wynagrodzenie za rok 2016 wyniosło 107 301,25 zł (w tym 76 000 zł premii)

W okresie objętym sprawozdaniem osobom zarządzającym nie zostało wypłacone wynagrodzenie w formie akcji czy też opcji na akcje.

Wynagrodzenie Członków Rady Nadzorczej

<i>Imię i nazwisko</i>	<i>Funkcja</i>	<i>Okres pełnienia funkcji w okresie sprawozdawczym</i>	<i>Wysokość wynagrodzenia brutto za 2016 r.</i>
Paweł Szataniak	Przewodniczący RN	cały rok 2016	204 350,82 zł (w tym 151 312,12. zł z tytułu umowy o pracę, 53 038,70 zł za udział w posiedzeniach RN)
Mariusz Szataniak	Zastępca Przewodniczącego RN	cały rok 2016	203 420,89 zł (w tym 153 442,95 zł z tytułu umowy o pracę, 49 977,94. zł za udział w posiedzeniach RN)
Rafał Tuzimek	Sekretarza Rady Nadzorczej, Członek Niezależny RN	cały rok 2016	56 665,96 zł
Piotr Kamiński	Członek Niezależny RN	cały rok 2016	61 669,86 zł
Przemysław Chabowski	Członek RN	cały rok 2016	66 704,28 zł

W okresie objętym sprawozdaniem osobom nadzorującym nie zostało wypłacone wynagrodzenie w formie akcji czy też opcji na akcje.

6.4.2 WZPOW Kwidzyn Sp. z o.o.

Wynagrodzenie Członków Zarządu

<i>Imię i nazwisko</i>	<i>Funkcja</i>	<i>Okres pełnienia funkcji w okresie sprawozdawczym</i>	<i>Wysokość wynagrodzenia brutto za 2016 r.</i>
Michał Jęczmyk	Prezes Zarządu	cały rok 2016	405 416,80 zł
Krzysztof Półgrabia	Wiceprezes Zarządu	cały rok 2016	52 994,33 zł
Jacek Białczak	Członek Zarządu	do 03.03.2016 r.	5 645,00 zł *
Mieczysław Sekuła	Członek Zarządu	cały rok 2016	317 213,26 zł

* Pan Jacek Białczak do dnia 03.03.2016 r. był członkiem zarządu Spółki, obecnie jest zatrudniony na stanowisku Dyrektor Generalny Logistyki i Zakupów – łączne wynagrodzenie za rok 2016 wyniosło 38 132,41 zł

W okresie sprawozdawczym wynagrodzenie członków Zarządu obejmowało wyłącznie stałe składniki wynagrodzenia (brak premii).

Wynagrodzenie Członków Rady Nadzorczej

<i>Imię i nazwisko</i>	<i>Funkcja</i>	<i>Okres pełnienia funkcji w okresie sprawozdawczym</i>	<i>Wysokość wynagrodzenia brutto za 2016 r.</i>
Paweł Szataniak	Przewodniczący RN	cały rok 2016	30 664,12 zł
Mariusz Szataniak	Członek RN	cały rok 2016	30 664,12 zł
Przemysław Chabowski	Członek RN	cały rok 2016	33 152,76 zł

6.4.3 Mitmar Sp. z o.o.

Wynagrodzenie Członków Zarządu

<i>Imię i nazwisko</i>	<i>Funkcja</i>	<i>Okres pełnienia funkcji w okresie sprawozdawczym</i>	<i>Wysokość wynagrodzenia brutto za 2016 r.</i>
Krzysztof Półgrabia	Prezes Zarządu	cały rok 2016	71 692,55 zł
Jacek Białczak	Wiceprezes Zarządu	do 03.03.2016 r.	24 641,15 zł *
Igor Fortuna	Członek Zarządu	cały rok 2016	24 580,00 zł

* Pan Jacek Białczak do dnia 03.03.2016 r. był członkiem zarządu Spółki, obecnie jest zatrudniony na stanowisku Dyrektor Generalny Logistyki i Zakupów – łączne wynagrodzenie za rok 2016 wyniosło 146 216,60 zł

W okresie sprawozdawczym wynagrodzenie członków Zarządu obejmowało wyłącznie stałe składniki wynagrodzenia (brak premii).

Wynagrodzenie Członków Rady Nadzorczej

<i>Imię i nazwisko</i>	<i>Funkcja</i>	<i>Okres pełnienia funkcji w okresie sprawozdawczym</i>	<i>Wysokość wynagrodzenia brutto za 2016 r.</i>
Paweł Szataniak	Przewodniczący RN	cały rok 2016	22 901,67 zł
Mariusz Szataniak	Członek RN	cały rok 2016	38 234,66 zł
Robert Jankowski	Członek RN	cały rok 2016	24 000,00 zł

6.5. Zasady powoływania i odwoływania osób zarządzających

Zarząd

Zarząd Spółki składa się od 1 (jednego) do 6 (sześciu) osób powoływanych i odwoływanych przez Radę Nadzorczą. W skład Zarządu wchodzi Prezes Zarządu Spółki i członkowie Zarządu Spółki. Członkom Zarządu może być powierzona funkcja Wiceprezesów Zarządu.

Liczbę członków Zarządu ustala Rada Nadzorcza Spółki. W przypadku Zarządu jednoosobowego jedyny członek Zarządu pełni funkcję Prezesa Zarządu. W przypadku Zarządu składającego się z dwóch bądź większej liczby członków, jednemu z członków Zarządu Rada Nadzorcza powierza funkcję Prezesa Zarządu. W toku kadencji Zarządu Rada Nadzorcza może odwołać Prezesa Zarządu z zajmowanej funkcji z pozostawieniem go w składzie Zarządu i z jednoczesnym powołaniem na funkcję Prezesa Zarządu innego członka Zarządu.

Członków Zarządu Spółki powołuje się na okres wspólnej kadencji (Wspólna Kadencja). Kadencja Zarządu trwa pięć lat.

Obecny Zarząd jest Zarządem III Wspólnej Kadencji. Rada Nadzorcza Spółki podjęła uchwały w sprawie powołania Zarządu Spółki na III Wspólną Kadencję w dniu 24 czerwca 2016 r. (raport bieżący nr 16/2016). Aktualny skład Zarządu Spółki III Wspólnej Kadencji został przedstawiony w pkt. 6.1. Mandaty członków Zarządu wygasają z dniem odbycia Walnego Zgromadzenia zatwierdzającego sprawozdanie za ostatni rok obrotowy Wspólnej Kadencji. Mandat członka Zarządu powołanego przed upływem danej Wspólnej Kadencji wygasa równocześnie z wygaśnięciem mandatów pozostałych członków Zarządu.

Rada Nadzorcza

Rada Nadzorcza składa się z co najmniej 5 (pięciu) i nie więcej niż 7 (siedmiu) członków powoływanych i odwoływanych przez Walne Zgromadzenie.

Liczbę członków Rady Nadzorczej ustala Walne Zgromadzenie.

Członków Rady Nadzorczej powołuje się na okres wspólnej kadencji (Wspólna Kadencja). Kadencja Rady Nadzorczej trwa trzy lata. Obecna Rada Nadzorcza jest Radą IV Wspólnej Kadencji powołaną przez Zwyczajne Walne Zgromadzenie Pamapol S.A. w dniu 29 czerwca 2015 r. (raport bieżący nr 28/2015).

Rada Nadzorcza wybiera ze swego składu Przewodniczącego Rady Nadzorczej, Zastępcę i Sekretarza na pierwszym posiedzeniu nowej kadencji. W toku kadencji Rady Nadzorczej może ona odwołać Przewodniczącego, Zastępcę i Sekretarza Rady Nadzorczej z zajmowanej funkcji z pozostawieniem go w składzie Rady Nadzorczej z jednoczesnym powołaniem na te funkcje innego członka Rady Nadzorczej.

Mandaty członków Rady Nadzorczej wygasają z dniem odbycia Walnego Zgromadzenia zatwierdzającego sprawozdanie za ostatni rok obrotowy Wspólnej Kadencji. Mandat członka Rady Nadzorczej powołanego przed upływem danej Wspólnej Kadencji wygasa równocześnie z wygaśnięciem mandatów pozostałych członków Rady Nadzorczej.

Co najmniej dwóch członków Rady Nadzorczej powinno być Członkami Niezależnymi.

Członkowie Niezależni powinni spełniać w szczególności następujące warunki:

- a) Członek Niezależny nie może być osobą, która była członkiem Zarządu Spółki lub spółki powiązanej w rozumieniu przepisów Kodeksu spółek handlowych, lub prokurentem Spółki lub spółki powiązanej w okresie ostatnich pięciu lat;
- b) Członek Niezależny nie może być pracownikiem kadry kierowniczej wyższego szczebla Spółki lub spółki powiązanej ze Spółką w rozumieniu przepisów Kodeksu spółek handlowych, ani osobą, która była takim pracownikiem w ciągu ostatnich trzech lat. Przez pracownika kadry kierowniczej wyższego szczebla rozumie się osoby będące kierownikiem albo dyrektorem jednostek organizacyjnych Spółki lub spółki powiązanej podległe służbowo bezpośrednio Zarządowi Spółki albo określonym członkom Zarządu Spółki lub zarządu spółki powiązanej;
- c) Członek Niezależny nie może otrzymywać od Spółki lub spółki powiązanej ze Spółką innego wynagrodzenia niż z tytułu pełnienia funkcji w Radzie Nadzorczej, w tym w szczególności z tytułu udziału w programie opcji lub innym programie wynagradzania za wyniki;
- d) Członek Niezależny nie może być Akcjonariuszem posiadającym akcje Spółki stanowiące co najmniej 10% kapitału zakładowego Spółki, ani osobą powiązaną z takim Akcjonariuszem lub reprezentująca takiego Akcjonariusza;
- e) Członek Niezależny nie może być osobą, która obecnie utrzymuje lub w ciągu ostatniego roku utrzymywała znaczące stosunki handlowe ze Spółką lub spółką powiązaną ze Spółką, czy to bezpośrednio, czy w charakterze wspólnika, akcjonariusza, członka zarządu, prokurenta lub pracownika kadry kierowniczej wyższego szczebla podmiotu utrzymującego takie stosunki ze Spółką lub spółką powiązaną ze Spółką.
- f) Członek Niezależny nie może być osobą, która jest obecnie lub w ciągu ostatnich trzech lat była wspólnikiem lub pracownikiem obecnego lub byłego audytora Spółki;
- g) Członek Niezależny nie może być członkiem zarządu ani prokurentem w innej spółce, w której członek Zarządu lub prokurent Spółki pełni funkcję członka rady nadzorczej;
- h) Członek Niezależny nie może pełnić funkcji w Radzie Nadzorczej dłużej niż trzy kadencje;
- i) Członek Niezależny nie jest małżonkiem ani członkiem bliskiej rodziny członka Zarządu, prokurenta lub osób, o których mowa w lit. a)-h) powyżej. Za członka bliskiej rodziny uważa się krewnych i powinowatych do drugiego stopnia.

Członkowie Niezależni Rady Nadzorczej powoływani są przez Walne Zgromadzenie spośród kandydatów wskazanych przez Akcjonariusza bądź grupę Akcjonariuszy reprezentujących nie więcej niż 20% kapitału zakładowego Spółki obecnego na Zgromadzeniu. Jeżeli żaden Akcjonariusz uprawniony do zgłoszenia kandydatury na Członków Niezależnych Rady Nadzorczej nie skorzysta z tego prawa, kandydatów na Członków Niezależnych Rady Nadzorczej zgłosić może Akcjonariusz bądź grupa Akcjonariuszy reprezentująca ponad 20% kapitału zakładowego obecnego na Walnym Zgromadzeniu. Jeżeli nie zostanie zgłoszona żadna kandydatura, wyboru Członka Niezależnego Rady Nadzorczej nie dokonuje się.

6.6. Emerytury i świadczenia dla byłych osób zarządzających i nadzorujących

Spółki Grupy Pamapol nie posiadają zobowiązań wynikających z emerytur i świadczeń o podobnym charakterze dla byłych osób zarządzających i nadzorujących, ani zobowiązań zaciągniętych w związku z tymi emeryturami.

7 OŚWIADCZENIE O STOSOWANIU ŁADU KORPORACYJNEGO

7.1. Stosowany zbiór zasad ładu korporacyjnego

Emitent w 2016 roku podlegał rekomendacjom i zasadom zawartym w Zbiorze Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW 2016 (DPSN 2016), który jest publicznie dostępny na stronie internetowej Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A.:

https://www.gpw.pl/lad_korporacyjny_na_gpw

Oświadczenie na temat stanu stosowania przez Pampol S.A. Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na GPW 2016 znajduje się na stronie internetowej Spółki.

http://www.grupapampol.pl/strona/oswiadczenie_o_stosowaniu_ladu_korporacyjnego

- w pliku do pobrania o nazwie „GPW_dobre_praktyki_PAMAPOL_SA.pdf”.

7.2. Zasady ładu korporacyjnego, od stosowania których odstąpiono

W 2016 roku Emitent nie stosował 3 rekomendacji, tj.: II.R.2., VI.R.1., VI.R.2, oraz 5 zasad szczegółowych, tj.: I.Z.1.15., I.Z.1.16., II.Z.2., III.Z.3., V.Z.6. DPSN 2016 (z zastrzeżeniem wskazanym poniżej przy opisie zasady I.Z.1.15).

II.R.2. Osoby podejmujące decyzję w sprawie wyboru członków zarządu lub rady nadzorczej spółki powinny dążyć do zapewnienia wszechstronności i różnorodności tych organów, między innymi pod względem płci, kierunku wykształcenia, wieku i doświadczenia zawodowego.

Funkcje członków organu zarządzającego i nadzorczego powierzone zostały konkretnym osobom niezależnie od ich płci, według merytorycznego przygotowania oraz doświadczenia tych osób. Skład Zarządu i Rady Nadzorczej Spółki jest zróżnicowany pod względem kierunku wykształcenia, wieku i doświadczenia zawodowego. Organy te nie są zróżnicowane pod względem płci.

VI.R.1. Wynagrodzenie członków organów spółki i kluczowych menedżerów powinno wynikać z przyjętej polityki wynagrodzeń.

Spółka nie posiada przyjętej polityki wynagrodzeń. Ustalenie wynagrodzenia dla członków Rady Nadzorczej należy do kompetencji Walnego Zgromadzenia, zaś ustalenie wynagrodzenia Członków Zarządu należy do kompetencji Rady Nadzorczej. Uchwała w sprawie ustalenia zasad wynagrodzenia Zarządu może być podjęta, jeśli choć jeden Członek Niezależny (w 5 – cio i 6 –cio osobowej Radzie Nadzorczej) lub dwóch Członków Niezależnych (w 7 osobowej Radzie Nadzorczej) wyraziło zgodę na treść ustalonych zasad wynagradzania.

VI.R.2. Polityka wynagrodzeń powinna być ściśle powiązana ze strategią spółki, jej celami krótko- i długoterminowymi, długoterminowymi interesami i wynikami, a także powinna uwzględniać rozwiązania służące unikaniu dyskryminacji z jakichkolwiek przyczyn.

Zgodnie z komentarzem do rekomendacji VI.R.1. Spółka nie posiada polityki wynagrodzeń. Organy Spółki przy ustalaniu wynagrodzeń biorą pod uwagę czynniki wymienione w niniejszej rekomendacji.

I.Z.1.15. [Spółka prowadzi korporacyjną stronę internetową i zamieszcza na niej, w czytelnej formie i wyodrębnionym miejscu, oprócz informacji wymaganych przepisami prawa] informację zawierającą opis stosowanej przez spółkę polityki różnorodności w odniesieniu do władz spółki oraz jej kluczowych menedżerów; opis powinien uwzględniać takie elementy polityki różnorodności, jak płeć, kierunek

wykształcenia, wiek, doświadczenie zawodowe, a także wskazywać cele stosowanej polityki różnorodności i sposób jej realizacji w danym okresie sprawozdawczym; jeżeli spółka nie opracowała i nie realizuje polityki różnorodności, zamieszcza na swojej stronie internetowej wyjaśnienie takiej decyzji,

Spółka nie opracowała i nie stosuje polityki różnorodności w odniesieniu do władz spółki oraz jej kluczowych menedżerów. W tym zakresie zasada nie jest stosowana. Spółka nie zapewnia zrównoważonego udziału kobiet i mężczyzn w Zarządzie i Radzie Nadzorczej. W skład trzyposobowego Zarządu i pięciosobowej Rady Nadzorczej wchodzi wyłącznie mężczyźni. Funkcje członków organu zarządzającego i nadzorczego powierzone zostały konkretnym osobom niezależnie od ich płci, kierunku wykształcenia czy wieku, ale według merytorycznego przygotowania oraz doświadczenia tych osób. Skład organów Spółki w dużej mierze uzależniony jest od akcjonariuszy Spółki, zatem nie można wykluczyć, iż zasada ta będzie respektowana w przyszłości.

Z drugiej strony - przyjmując interpretację, iż brak w Spółce polityki różnorodności nie jest niestosowaniem zasady, a jest nim brak informacji wskazanej w omawianej zasadzie szczegółowej - należy stwierdzić, iż Spółka stosuje wymienioną zasadę: Spółka wskazuje na swojej stronie internetowej, że nie opracowała i nie realizuje polityki różnorodności oraz zamieszcza wyjaśnienie takiej decyzji.

I.Z.1.16. informację na temat planowanej transmisji obrad walnego zgromadzenia - nie później niż w terminie 7 dni przed datą walnego zgromadzenia,

Spółka nie prowadzi transmisji z przebiegu obrad Walnego Zgromadzenia.

II.Z.2. Zasiadanie członków zarządu spółki w zarządach lub radach nadzorczych spółek spoza grupy kapitałowej spółki wymaga zgody rady nadzorczej.

Wewnętrzne regulacje obowiązujące w Spółce, a także umowy z członkami Zarządu nie nakładają ograniczeń tego typu. Ograniczenia wskazane w Statucie odnoszą się tylko do podmiotów konkurencyjnych - Statut wskazuje, iż Członek Zarządu nie może bez zgody Rady Nadzorczej zajmować się interesami konkurencyjnymi ani też uczestniczyć w spółce konkurencyjnej jako wspólnik spółki cywilnej, spółki osobowej lub jako członek organu spółki kapitałowej bądź uczestniczyć w innej konkurencyjnej osobie prawnej jako członek organu.

III.Z.3. W odniesieniu do osoby kierującej funkcją audytu wewnętrznego i innych osób odpowiedzialnych za realizację jej zadań zastosowanie mają zasady niezależności określone w powszechnie uznanych, międzynarodowych standardach praktyki zawodowej audytu wewnętrznego.

W strukturze Spółki nie ma wyodrębnionej komórki odpowiedzialnej za audyt wewnętrzny, w związku z tym, na chwilę obecną, nie ma osoby kierującej funkcją audytu wewnętrznego, co do której mają zastosowania zasady niezależności określone w powszechnie uznanych, międzynarodowych standardach praktyki zawodowej audytu wewnętrznego.

V.Z.6. Spółka określa w regulacjach wewnętrznych kryteria i okoliczności, w których może dojść w spółce do konfliktu interesów, a także zasady postępowania w obliczu konfliktu interesów lub możliwości jego zaistnienia. Regulacje wewnętrzne spółki uwzględniają między innymi sposoby zapobiegania, identyfikacji i rozwiązywania konfliktów interesów, a także zasady wyłączenia członka zarządu lub rady nadzorczej od udziału w rozpatrywaniu sprawy objętej lub zagrożonej konfliktem interesów.

Spółka posiada w regulacjach wewnętrznych - regulaminie Rady Nadzorczej i regulaminie Zarządu – zapisy odnośnie konfliktów interesów pomiędzy Członkiem Rady Nadzorczej a Spółką oraz zasady postępowania w obliczu konfliktu, jednak zapisy te są niepełne w kontekście treści zasady V.Z.6, dlatego Spółka podejmie odpowiednie działania zmierzające do uzupełnienia regulacji wewnętrznych o stosowne zapisy.

7.3. Główne cechy systemów kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem w odniesieniu do procesu sporządzania sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych

Zarząd Pamapol S.A. jest odpowiedzialny bezpośrednio za sprawność funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem, oraz ich skuteczność i rzetelność w cyklicznych procesach sporządzania sprawozdań finansowych w Grupie Kapitałowej.

Zarząd Spółki, oraz kadra kierownicza dokonują comiesięcznej, wnikliwej analizy kluczowych danych finansowych i wskaźników operacyjnych segmentów biznesowych, pod kątem eliminacji zagrożeń występowania ryzyka.

Za przygotowanie poszczególnych elementów sprawozdań finansowych i raportów okresowych odpowiedzialny jest bezpośrednio Wiceprezes Zarządu ds. Ekonomiczno-Finansowych, wspomagany we właściwym zakresie przez podległe mu bezpośrednio komórki księgowo-finansowe.

Wiceprezes Zarządu ds. Ekonomiczno-Finansowych koordynuje proces sporządzania sprawozdań finansowych i raportów okresowych i jest odpowiedzialny za kompletne zestawienie wymaganych informacji.

Dane finansowe wymagane do sporządzenia sprawozdań finansowych i raportów okresowych znajdują się w systemie finansowo-księgowym, w którym rejestrowane są wszystkie transakcje zgodnie z przyjętą polityką rachunkową Spółki opartą na Polskich Standardach Rachunkowości (szczegółowy opis przyjętej polityki rachunkowości znajduje się we wprowadzeniu do sprawozdania finansowego za 2016 r.). Dla potrzeb sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego dane te przekształcane są zgodnie z MSR.

Główny Księgowy bezpośrednio po opublikowaniu terminów przekazywania raportów okresowych w danym roku, przekazuje taką informację do spółek zależnych, dzięki czemu zapewnione jest terminowe sporządzanie danych do skonsolidowanych sprawozdań finansowych.

Główny Księgowy na poziomie Spółki oraz główni księgowi na poziomie spółek zależnych są odpowiedzialni za przygotowanie informacji do sporządzenia sprawozdań finansowych, odpowiednio jednostkowych i skonsolidowanych.

Informacje do pozostałych elementów raportów okresowych przekazuje się do komórek merytorycznych sporządzających te elementy.

Prezesi Zarządów spółek zależnych są odpowiedzialni za rzetelność, poprawność i kompletność sprawozdań finansowych spółek zależnych i terminowość ich przekazywania do Głównego Księgowego Spółki oraz za rzetelność, poprawność, kompletność i terminowość przekazania informacji do pozostałych części skonsolidowanych raportów okresowych.

Roczne i półroczne sprawozdania finansowe podlegają odpowiednio badaniu oraz przeglądowi przez audytora Spółki. Wyniki badań przedstawiane są przez audytora Prezesowi Zarządu i Głównemu Księgowemu, którzy przekazują je następnie Zarządowi, w celu podjęcia odpowiednich działań.

Ponadto w strukturach Spółki wyznaczono osoby odpowiedzialne za wspomniany poniżej zakres kontroli wewnętrznej Spółki, tj.:

- bieżące koszty (związane z działalnością operacyjną Spółki)
- pełną kontrolę należności (wpływy, wyjaśnianie niezgodności na fakturach, itp.)
- kontrolę rozliczenia kosztów promocji i kosztów sprzedaży
- kontrolę zobowiązań oprocentowanych spółki, ewentualnych transakcji terminowych, kontrola rozliczenia TKW
- kontrola systemów informatycznych

Za poszczególny zakres kontroli odpowiadają kierownicy wyodrębnionych działów merytorycznych w poszczególnych Spółkach z Grupy.

Utworzona jest ponadto komórka controllingu biznesu, która dokonuje cyklicznych analiz funkcjonowania poszczególnych spółek w zakresie obszaru operacyjnego, zakupów, sprzedaży i marketingu. Analizy te sporządzane są na podstawie bieżących danych przekazywanych przez poszczególne spółki z Grupy.

7.4. Akcjonariusze posiadający bezpośrednio lub pośrednio znaczne pakiety akcji

Na dzień 31 grudnia 2016 r., oraz na dzień publikacji niniejszego sprawozdania według najlepszej wiedzy Emitenta wykaz akcjonariuszy posiadających co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu Pamapol S.A. przedstawia się następująco:

1. Amerykanka Struktura Sp. z o.o. Sp.k. posiada bezpośrednio, a Paweł Szataniak i Mariusz Szataniak łącznie posiadają pośrednio (poprzez Amerykanka Struktura Sp. z o.o. Sp.k., która jest kontrolowana w 100% przez Pawła Szataniak i Mariusza Szataniak) 24.786.750 akcji Pamapol S.A., co stanowi 71,33% kapitału zakładowego Pamapol S.A. i uprawnia do 24.786.750 głosów na Walnym Zgromadzeniu, tj. stanowi 71,33% udziału w ogólnej liczbie głosów. Paweł Szataniak i Mariusz Szataniak nie posiadają bezpośrednio akcji Pamapol S.A.,
2. Familiar S.A., SICAV – SIF, spółka prawa Wielkiego Księstwa Luksemburga, zorganizowana w formie societe anonyme jako spółka inwestycyjna o kapitale zmiennym – specjalistycznego funduszu inwestycyjnego (societe d’investissement a capital variable – fonds d’investissement specialise) z siedzibą w Luksemburgu, 12, rue Eugene Ruppert, L-2453 Luxemburg, Wielkie Księstwo Luksemburga (Fundusz) posiada 2.786.120 akcji Pamapol S.A., co stanowi 8,02% kapitału zakładowego Pamapol S.A. i uprawnia do 2.786.120 głosów na Walnym Zgromadzeniu, tj. stanowi 8,02% ogólnej liczby głosów,
3. Nationale-Nederlanden Otwarty Fundusz Emerytalny zarządzany przez Nationale-Nederlanden Powszechne Towarzystwo Emerytalne S.A. posiada 2.100.000 akcji Pamapol S.A., co stanowi 6,04% kapitału zakładowego Pamapol S.A. i uprawnia do 2.100.000 głosów na Walnym Zgromadzeniu, tj. stanowi 6,04% ogólnej liczby głosów.

Łączna liczba akcji Spółki wynosi 34.750.050 (z czego 17.166.700 to akcje nieuprzywilejowane serii A, 6.000.000 to akcje nieuprzywilejowane serii B, 8.262.250 to akcje nieuprzywilejowane serii C, a 3.321.100 to akcje nieuprzywilejowane serii D), ogólna liczba głosów z nich wynikająca to 34.750.050, a wysokość kapitału zakładowego jest równa 34.750.050 zł.

7.5. Posiadacze papierów wartościowych, które dają specjalne uprawnienia kontrolne

Spółka nie wyemitowała papierów wartościowych, które dają specjalne uprawnienia kontrolne. Wszystkie akcje wyemitowane przez Spółkę są akcjami zwykłymi.

7.6. Ograniczenia odnośnie do wykonywania prawa głosu

Nie występują jakiegokolwiek ograniczenia w zakresie wykonywania prawa głosu.

7.7. Ograniczenia w przenoszeniu prawa własności papierów wartościowych

Nie występują ograniczenia w zakresie przenoszenia prawa własności papierów wartościowych emitenta.

7.8. Zasady zmiany statutu Spółki

Zgodnie z art. 430 Kodeksu spółek handlowych oraz § 26 ust. 1 lit. d) Statutu zmiana Statutu Spółki następuje na mocy uchwały podjętej przez Walne Zgromadzenie. W myśl art. 415 kodeksu spółek

handlowych, uchwała Walnego Zgromadzenia dotycząca zmiany Statutu Spółki zapada większością trzech czwartych głosów.

7.9. Sposób działania walnego zgromadzenia i jego zasadnicze uprawnienia oraz opis praw akcjonariuszy i sposobu ich wykonywania

Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Spółki działa w oparciu o przepisy Kodeksu spółek handlowych, Statut oraz Regulamin Walnego Zgromadzenia.

Walne Zgromadzenia odbywają się w siedzibie Spółki, w Bełchatowie, Wieluniu lub w Warszawie.

Zwyczajne Walne Zgromadzenie winno się odbyć w ciągu sześciu miesięcy po upływie każdego roku obrotowego.

Walne Zgromadzenie zwołuje Zarząd Spółki. Rada Nadzorcza może zwołać Zwyczajne Walne Zgromadzenie, jeżeli Zarząd nie zwoła go w terminie określonym w kodeksie spółek handlowych lub w Statucie, oraz Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie, jeżeli zwołanie go uzna za wskazane. Akcjonariusze reprezentujący co najmniej połowę kapitału zakładowego lub co najmniej połowę ogółu głosów w Spółce mogą zwołać Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie. Akcjonariusze wyznaczają przewodniczącego tego Zgromadzenia.

Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie zwołuje Zarząd Spółki z własnej inicjatywy, na pisemny wniosek Rady Nadzorczej lub na pisemny wniosek Akcjonariuszy reprezentujących co najmniej 1/20 (jedną dwudziestą) kapitału zakładowego.

Zwołanie Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia powinno nastąpić w ciągu 14 (czternastu) dni od daty złożenia stosownego wniosku.

Prawo zwołania Walnego Zgromadzenia służy Radzie Nadzorczej, w sytuacji kiedy nie odbędzie się ono w ciągu sześciu miesięcy po upływie roku obrotowego, a także kiedy nie zostało zwołane w ciągu 14 dni od daty złożenia wniosku. Prawo to także służy Akcjonariuszom, którzy bezskutecznie żądali zwołania Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia i zostali upoważnieni do jego zwołania przez sąd rejestrowy.

Walne Zgromadzenie zwołuje się w trybie wynikającym z postanowień Kodeksu spółek handlowych.

Walne Zgromadzenie może podejmować uchwały jedynie w sprawach objętych porządkiem obrad, chyba, że cały kapitał zakładowy jest reprezentowany na Zgromadzeniu, a nikt z obecnych nie wniósł sprzeciwu, co do odbycia Walnego Zgromadzenia ani co do postawienia poszczególnych spraw na porządku obrad.

Akcjonariusz lub akcjonariusze reprezentujący co najmniej jedną dwudziestą kapitału zakładowego mogą żądać umieszczenia określonych spraw w porządku obrad najbliższego Walnego Zgromadzenia. Żądanie powinno zostać zgłoszone Zarządowi nie później niż na dwadzieścia jeden dni przed wyznaczonym terminem Zgromadzenia. Żądanie powinno zawierać uzasadnienie lub projekt uchwały dotyczącej proponowanego punktu porządku obrad. Żądanie może zostać złożone w postaci elektronicznej.

Zarząd jest obowiązany niezwłocznie, jednak nie później niż na osiemnaście dni przed wyznaczonym terminem Walnego Zgromadzenia, ogłosić zmiany w porządku obrad, wprowadzone na żądanie akcjonariuszy. Ogłoszenie następuje w sposób właściwy dla zwołania Walnego Zgromadzenia.

Akcjonariusz lub akcjonariusze spółki reprezentujący co najmniej jedną dwudziestą kapitału zakładowego mogą przed terminem Walnego Zgromadzenia zgłaszać Spółce na piśmie lub przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej projekty uchwał dotyczące spraw wprowadzonych do porządku obrad Walnego Zgromadzenia lub spraw, które mają zostać wprowadzone do porządku obrad. Spółka niezwłocznie ogłasza projekty uchwał na stronie internetowej.

Każdy z akcjonariuszy może podczas Walnego Zgromadzenia zgłaszać projekty uchwał dotyczące spraw wprowadzonych do porządku obrad.

Walne Zgromadzenie może podejmować uchwały bez względu na liczbę obecnych Akcjonariuszy i reprezentowanych akcji, chyba, że przepisy prawa lub statutu przewidują surowsze warunki podejmowania uchwał.

Uchwała Walnego Zgromadzenia w sprawie odwołania członka Zarządu Spółki bądź zawieszenia go w czynnościach podejmowana na mocy art. 368 § 4 zdanie 2 K.s.h. wymaga większości 2/3 głosów.

Uchwały Walnego Zgromadzenia zapadają zwykłą większością głosów (więcej głosów „za” niż „przeciw”, głosów „wstrzymujących się” nie uwzględnia się), chyba, że przepisy prawa, postanowienia Statutu lub Regulaminu Walnego Zgromadzenia przewidują surowsze warunki podejmowania uchwał.

W przypadku przewidzianym w art. 397 Kodeksu spółek handlowych do ważności uchwały o rozwiązaniu Spółki wymagana jest bezwzględna większość głosów.

Głosowanie jest jawne. Tajne głosowanie zarządza się przy wyborach oraz nad wnioskami o odwołanie bądź zawieszenie członków organów Spółki lub likwidatorów, bądź o pociągnięcie ich do odpowiedzialności jak również w sprawach osobowych. Poza przypadkami opisanymi w art. 420 §2 K.s.h. tajne głosowanie zarządza się na wniosek choćby jednego z Akcjonariuszy uprawnionych do głosowania.

Uchwały w sprawie istotnej zmiany przedmiotu przedsiębiorstwa Spółki zapadają zawsze w jawnym głosowaniu imiennym.

Istotna zmiana przedmiotu przedsiębiorstwa Spółki następuje bez wykupu akcji Akcjonariuszy, którzy nie zgadzają się na zmianę przedmiotu przedsiębiorstwa. Uchwała o istotnej zmianie przedmiotu przedsiębiorstwa Spółki wymaga większości 2/3 głosów, przy obecności osób przedstawiających przynajmniej połowę kapitału zakładowego. W głosowaniu tym każda akcja ma jeden głos bez przywilejów i ograniczeń.

Walne Zgromadzenie otwiera Przewodniczący Rady Nadzorczej lub osoba przez niego wskazana. W przypadku, gdy Przewodniczący Rady Nadzorczej nie będzie obecny na Walnym Zgromadzeniu lub nie wskaże osoby do jego otwarcia, Walne Zgromadzenie będzie otwarte przez Prezesa Zarządu bądź osobę przez niego wskazaną, a w braku i tych osób przez Akcjonariusza lub osobę reprezentującą Akcjonariusza posiadającego najwyższy procent akcji w kapitale zakładowym Spółki obecnego na Walnym Zgromadzeniu. Spośród uprawnionych do uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu wybiera się Przewodniczącego Walnego Zgromadzenia.

Walne Zgromadzenie uchwała swój regulamin określający szczegółowo tryb prowadzenia obrad.

Do kompetencji Walnego Zgromadzenia należy podejmowanie uchwał w sprawach:

- rozpatrzenia i zatwierdzenia sprawozdania finansowego Spółki oraz sprawozdania Zarządu z działalności Spółki w ubiegłym roku obrotowym,
- podziału zysku albo pokrycia straty,
- udzielenia członkom organów Spółki absolutorium z wykonania przez nich obowiązków,
- zmiany statutu Spółki,
- podwyższenia albo obniżenia kapitału zakładowego,
- połączenia Spółki lub przekształcenia Spółki,
- rozwiązania i likwidacji Spółki,
- emisji obligacji zamiennych lub z prawem pierwszeństwa i emisji warrantów subskrypcyjnych, o których mowa w art. 453 § 2 Kodeksu spółek handlowych,
- nabycia akcji własnych w przypadku określonym w art. 362 § 1 pkt 2 kodeksu spółek handlowych oraz upoważnienia do ich nabywania w przypadku określonym w art. 362 §1 pkt 8 Kodeksu spółek handlowych,
- umarzania akcji i warunków tego umorzenia,
- zbycia i wydzierżawienia przedsiębiorstwa, lub jego zorganizowanej części oraz ustanowienia na nich ograniczonego prawa rzeczowego,
- tworzenia i znoszenia kapitałów rezerwowych, funduszy specjalnych oraz określenie ich przeznaczenia,

- postanowień dotyczących roszczeń o naprawienie szkody wyrządzonej przy zawiązaniu Spółki lub sprawowaniu zarządu lub nadzoru,
- zawarcia pomiędzy Spółką a jej spółką zależną umowy przewidującej zarządzanie spółką zależną lub przekazywanie zysku przez spółkę zależną,
- powołania i odwołania członków Rady Nadzorczej Spółki,
- powołania i odwołania likwidatorów,
- ustalenia wynagrodzenia dla członków Rady Nadzorczej Spółki,
- uchwalenia regulaminu Rady Nadzorczej,
- uchwalenia regulaminu obrad Walnego Zgromadzenia,
- wniesionych przez Radę Nadzorczą, Zarząd lub Akcjonariuszy,
- wprowadzenia akcji Spółki do zorganizowanego systemu obrotu papierami wartościowymi.

Oprócz spraw wymienionych powyżej uchwały Walnego Zgromadzenia wymagają inne sprawy określone w przepisach prawa i statucie.

Wnioski w sprawach, w których statut wymaga zgody Rady Nadzorczej powinny być zgłoszone wraz z pisemną opinią Rady Nadzorczej.

Nabycie i zbycie przez Spółkę nieruchomości, użytkownika wieczystego lub udziału w nieruchomości nie wymaga uchwały Walnego Zgromadzenia.

7.10. Informacje o organach zarządzających i nadzorujących

Informacje dotyczące składu osobowego i zmian, które w nim zaszły w ciągu ostatniego roku obrotowego oraz opis działania organów zarządzających i nadzorujących Emitenta, a także informacje dotyczące komitetów i opis zasad dotyczących powoływania i odwoływania osób zarządzających oraz ich uprawnień, w szczególności prawa do podjęcia decyzji o emisji lub wykupie akcji – wymagane przez w § 91 ust. 5 pkt. 4 lit. h) i k) Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych [...] - zostały przedstawione w rozdziale 6 niniejszego sprawozdania.

7.11 Polityka różnorodności

Spółka nie opracowała i nie stosuje polityki różnorodności w odniesieniu do władz Spółki oraz jej kluczowych menedżerów. Spółka nie zapewnia zrównoważonego udziału kobiet i mężczyzn w Zarządzie i Radzie Nadzorczej. W skład trzyosobowego Zarządu i pięcioosobowej Rady Nadzorczej wchodzi wyłącznie mężczyźni. Funkcje członków organu zarządzającego i nadzorującego powierzone zostały konkretnym osobom niezależnie od ich płci, kierunku wykształcenia czy wieku, ale według merytorycznego przygotowania oraz doświadczenia tych osób. Skład organów Spółki w dużej mierze uzależniony jest od akcjonariuszy Spółki.

8 INFORMACJE UZUPEŁNIAJĄCE

8.1. Zatrudnienie

Struktura stanu zatrudnienia w Grupie Pamapol przedstawiała się następująco:

Spółka	Ilość zatrudnionych na 31.12.2016 r.	Ilość zatrudnionych na 31.12.2015 r.
Pamapol S.A.	544	546
WZPOW Kwidzyn	306	314
MITMAR	119	106

Łączne zatrudnienie na dzień 31 grudnia 2016 r. w Grupie Kapitałowej Pamapol wynosiło 969 pracowników i uległo zwiększeniu w stosunku do 31 grudnia 2015 r. o 3 osoby.

8.2. Prace badawczo-rozwojowe i wdrożeniowe

Grupa Pamapol w sposób systematyczny pracuje nad urozmaiceniem portfolio produktów, uwzględniając oczekiwania i wymagania odbiorców.

W roku 2016 Emitent przeprowadził projekt badawczy (badania ilościowe i jakościowe) sprawdzający zwyczaje zakupowe konsumentów konserw mięsnych. Na ich podstawie prowadzone są prace nad re-launchem kategorii konserw mięsnych Pamapol. Prace w tym projekcie będą kontynuowane w roku 2017 r.

Ponadto w okresie sprawozdawczym prowadzone były prace związane z eliminacją e-składników w kategorii - dań gotowych, których efektem było oddanie do rynku całej linii produktów z nową recepturą bez glutaminianu sodu, konserwantów oraz bez MOMu (mięsa oddzielonego mechanicznie). Linia asortymentowa zyskała nowy layout, który komunikuje zmianę, benefity produktu. Wzmocnione zostało również logo marki, zastosowano silniejsze tło na etykietach i większą nazwę produktu dla lepszej czytelności etykiety. Zrewitalizowane zostały wszystkie warianty gramaturowe – 500g, 665g oraz 900g. Z okazji Światowych Dni Młodzieży, Spółka opracowała także nową, innowacyjną linię asortymentową w kategorii dania gotowe – dania gotowe convenience Pamapol. Odmową innowację w tej linii produktowej stanowi opakowanie - plastikowy kubek convenience – opakowanie lżejsze, które się nie potłucze. Gotowe dania przygotowane na bazie dużej porcji warzyw, mięsa, zalane sosem z dodatkiem składników skrobiowych. Produkty występują w gramaturze 380g.

Emitent zakłada dalszy rozwój i optymalizację portfela produktów, mając na uwadze zmieniające się oczekiwania i preferencje konsumentów.

8.3. Postępowania sądowe

W prezentowanym okresie sprawozdawczym przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej nie toczyły się postępowania dotyczące zobowiązań i wierzytelności Pamapol S.A. lub jednostek od niego zależnych, które pojedynczo lub łącznie niosłyby ze sobą ryzyko przekraczające 10% kapitałów własnych Emitenta.

8.4. Akcje własne

Spółka nie nabywała w okresie sprawozdawczym akcji własnych. Spółka ani jej podmioty zależne nie posiadają akcji Pamapol S.A.

8.5. Umowy, w wyniku których mogą wystąpić zmiany w proporcjach posiadanych akcji

Emitent nie jest w posiadaniu informacji o umowach (w tym również zawartych po dniu bilansowym), w wyniku których mogą w przyszłości wystąpić zmiany w proporcjach posiadanych akcji przez dotychczasowych akcjonariuszy.

8.6. System kontroli programów akcji pracowniczych

Emitent nie realizuje programów akcji pracowniczych i nie ma wdrożonych systemów ich kontroli.

8.7. Informacja o podmiocie uprawnionym do badania sprawozdań finansowych

8.7.1 Pamapol S.A.

Przegląd i badanie sprawozdań finansowych za 2016 rok przeprowadzone zostały na podstawie umowy, którą Zarząd Pamapol S.A. zawarł z Grant Thornton Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółka komandytowa w dniu 15 lipca 2016 r. na okres dwóch lat tj. rok 2016 i 2017.

Wynagrodzenie podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych, wypłacone lub należne za rok obrotowy:

Wyszczególnienie	Kwota za okres	
	od 01.01 do 31.12.2016	od 01.01 do 31.12.2015
Obowiązkowe badanie rocznego sprawozdania finansowego	50	40
Inne usługi poświadczające	58	68
Usługi doradztwa podatkowego	36	3
Pozostałe usługi	nd	nd
Łączne wynagrodzenie	144	111

W dniu 16 marca 2017 roku Rada Nadzorcza Emitenta podjęła uchwałę o wyborze Grant Thornton Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółka komandytowa do przeprowadzenia:

1. badania sprawozdania finansowego Spółki oraz skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej PAMAPOL za okres od:

- 1 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2018 roku,
- 1 stycznia 2019 roku do 31 grudnia 2019 roku.

2. przeglądu śródrocznego sprawozdania finansowego Spółki oraz skonsolidowanego śródrocznego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej PAMAPOL za okres od:

- 1 stycznia 2018 roku do 30 czerwca 2018 roku,
- 1 stycznia 2019 roku do 30 czerwca 2019 roku.

8.7.2 WZPOW Kwidzyn sp. z o.o.

W dniu 15.07.2016 r. pomiędzy Warmińskimi Zakładami Przetwórstwa Owocowo – Warzywnego Sp. z o.o. z siedzibą w Kwidzynie a Grant Thornton Frąckowiak Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółka komandytowa doszło do podpisania umowy na przeprowadzenie badania jednostkowego sprawozdania finansowego za lata 2016-2017.

Kwota wynagrodzenia na rzecz podmiotu uprawnionego, wynikająca z ww. umowy dla okresu sprawozdawczego wynosi: 33 500 zł + VAT.

8.7.3 Mitmar sp. z o.o.

W dniu 15.07.2016 r. pomiędzy Mitmar Sp. z o.o. z siedzibą w Głownie a Grant Thornton Frąckowiak Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółka komandytowa doszło do podpisania umowy na przeprowadzenie badania jednostkowego sprawozdania finansowego za lata 2016-2017.

Kwota wynagrodzenia na rzecz podmiotu uprawnionego, wynikająca z ww. umowy dla okresu sprawozdawczego wynosi: 19 000 zł + VAT.

8.8 Podpisy osób uprawnionych

Robert Jankowski - Prezes Zarządu

Krzysztof Półgrabia - Wiceprezes Zarządu

Igor Fortuna - Członek Zarządu